

Uniwersytet
Wrocławski

Przegląd Uniwersytecki

11/2012

PISMO INFORMACYJNE

■ wrocławskie święto nauki

W rocznicę powojennych wykładów ➔ 1

Prof. Ludwik Hirsfeld na uniwersytecie, a prof. Kazimierz Idaszewski na politechnice wygłosili 15 listopada 1945 roku w powojennym Wrocławiu pierwsze po polsku wykłady akademickie dla nielicznej jeszcze wówczas grupy studentów. Dzień ten świętowany corocznie przez uczelnię jest okazją do honorowania, nagradzania i odznaczania zasłużonych uczonych i pracowników administracji. Wśród uhonorowanych znalazł się prof. Wolfgang Kilian, który otrzymał godność doktora honoris causa naszej uczelni.

Laureaci Nagród Kolegium Rektorów i wrocławscy stypendyści ➔ 15

Wieczorem 15 listopada w Auli Leopoldyńskiej wręczone zostały laureatom doroczne nagrody Kolegium Rektorów oraz dyplomy zwycięzcom i wyróżnionym w tegorocznym Wrocławskim Programie Stypendialnym. Przewodniczący prof. Roman Kołacz podsumował w wystąpieniu działania i inicjatywy środowiskowe. Rektorzy nagrodzili ks. bp. Mariana Gołębińskiego i Duszpasterstwo „Redemptor” z prowadzącym je o. Mariuszem Simonowiczem.

Termy w Arktyce ➔ 20

Prowadzone w Arktyce przez przyrodników z Uniwersytetu Wrocławskiego badania polarne mają długą, ponad 50-letnią historię. Dotychczas obszarem eksploracji wrocławskich polarników był głównie Spitsbergen. Pierwsza wyprawa polarna Uniwersytetu Wrocławskiego na Grenlandię została zorganizowana w lipcu br.

Laury i nominacje ➔ 25

24 października na cokwartalnym uroczystym spotkaniu członków Senatu naszej uczelni w Oratorium Marianum JM Rektor prof. Marek Bojarski wręczył akty mianowania na stanowiska profesorów w Uniwersytecie Wrocławskim oraz dyplomy i listy gratulacyjne wyróżnionym w wielu konkursach. Tytuł profesora otrzymali: Irena Majerz i Robert Wysocki oraz Norbert Kapferer.

Odwiedziny niemieckiego Noblisty ➔ 27

Profesor Harald zur Hausen, wybitny lekarz, wirusolog, laureat Nagrody Nobla z 2008 roku, przy okazji swojej obecności we Wrocławiu 11 października złożył kurtuazyjną wizytę na Uniwersytecie Wrocławskim.

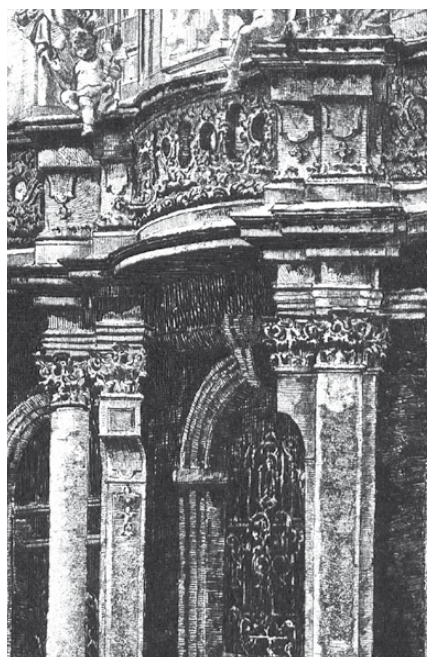

Oddaliśmy hołd Prezydentowi Ryszardowi Kaczorowskiemu ➔ 37

2 listopada w Oratorium Marianum wystawiona była trumna z ciałem Ryszarda Kaczorowskiego, ostatniego prezydenta RP na uchodźstwie, doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego. Społeczność akademicka i mieszkańcy Wrocławia mogli oddać hołd zasłużonemu Polakowi.

w numerze

W ROCZNICĘ POWOJENNYCH WYKŁADÓW	1
ŚWIĘTO UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO	3
LAUREACI NAGRÓD KOLEGIUM REKTORÓW I WROCLAWSKY STYPENDYŚCI	15
TERMY W ARKTYCE	20
NOMINACJE PROFESORSKIE I NAGRODY	25
NOWI PROFESOROWIE TYTULARNI	26
ODWIEDZINY NIEMIECKIEGO NOBLISTY	27
Z NAUKOWĄ WIZYTĄ W ROSJI	28
KALEJDOSKOP NAUKI	28
TO DZIEDZICTWO CAŁEJ EUROPY	29
JUBILEUSZ 80-LECIA URODZIN PROFESORA TELESFORA POŹNIAKA	30
JUBILEUSZ 80-LECIA URODZIN MGR JANINY SIDORSKIEJ	30
SZEŚCZDZIESIĄTE URODZINY PROFESORA MICHAŁA SARNOWSKIEGO	31
(CZY?) „ŻYJEMY DZIŚ W PARADYGMACIE PIŁKI NOŻNEJ”	32
Z OBRAD SENATU UW	33
ODESZLI NA ZAWSZE	36
ZMARŁ PROF. JERZY PRZYSTAWA	36
ZMARŁA TERESA SWĘDROWSKA	36
ZMARŁ DR TOMASZ MAJEWSKI	36
POŻEGNANIA	37
ODDALIŚMY HOŁD PREZYDENTOWI RYSZARDOWI KACZOROWSKIEMU	37
NOWOŚCI WYDAWNICTWA UW	40
NASZE PUBLIKACJE W INNYCH WYDAWNICTWACH	42

♦ Na 1 okładce: Pod pomnikiem martyrologii profesorów lwowskich przed złożeniem wieńców; fot. Jerzy Katarzyński

PRZEGLĄD UNIwersYTECKI

Pismo informacyjne Uniwersytetu Wrocławskiego
Listopad 2012, nr 11 (196), rok wydania XVIII
ISSN 1425-798X

Wydawca: Uniwersytet Wrocławski, pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław

Redaktor: Kazimiera Dąbrowska, e-mail: kada@adm.uni.wroc.pl

Adres Redakcji: pl. Uniwersytecki 1 (pok. 134), 50-137 Wrocław,
tel. 71 375-20-77, tel. kom. 601 739 097, fax 71 372-40-30

PU w internecie: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/8408>

Skład i druk: Drukarnia ARGi

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i opracowywania artykułów.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych listów i opinii.

W rocznicę powojennych wykładów

Prof. Ludwik Hirszfeld na uniwersytecie, a prof. Kazimierz Idaszewski na politechnice wygłosili 15 listopada 1945 roku w powojennym Wrocławiu pierwsze po polsku wykłady akademickie dla nielicznej jeszcze wówczas grupy studentów. Dzień ten świętowany corocznie przez uczelnię jest okazją do

honorowania, nagradzania i odznaczania zasłużonych uczonych i pracowników administracji.

Tego dnia poranna Msza św. w kościele Najświętszego Serca Jezusowego odprawiana jest w intencji wrocławskiego środowiska akademickiego. W tym roku przewodniczył mszy

i głosił homilię ks. prof. Andrzej Tomko, rektor Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. – Wspominamy dzisiaj, 15 listopada, dziedzictwo tych, którzy kształtowali najpierw oblicze naukowe i kulturalne wspólnego Lwowa, a potem oblicze naszego pięknego miasta Wrocławia – mówił ks. prof. Tomko. – Pamiętajmy o nich w modlitwach.

POD POMNIKIEM PROFESORÓW LWOWSKICH I TABLICAMI PROFESORÓW KRAKOWSKICH

Po mszy rektorzy wrocławskich uczelni złożyli kwiaty pod pomnikiem martyrologii profesorów lwowskich przy skwerze prof. Kazimierza Idaszewskiego, wśród nich rektor naszej uczelni prof. Marek Bojarski. Przybyły z kwiatami delegacje uczelni lwowskich.

Wiązanki kwiatów złożyły także delegacje reprezentujące władze rządowe, samorządowe i miejskie Wrocławia oraz przedstawiciele młodzieży studenckiej i licealnej.

Do losu profesorów lwowskich zamordowa-

nych na Wzgórzach Wuleckich na początku lipca 1941 roku nawiązał prof. Tadeusz Więkowski, rektor Politechniki Wrocławskiej. – „Nasz los przestroga”, taki napis widnieje na pomniku. Gdy niszczy się elity, niszczy się także narody – mówił prof. Więkowski. – Pamiętajmy o tym napisie.

Uroczystość oprawiła patriotycznymi melodiami Orkiestra Reprezentacyjna Śląskiego Okręgu Wojskowego.

Przy ul. Sądowej pod tablicą upamiętniającą profesorów krakowskich, przetrzymu-

wanych w areszcie śledczym we Wrocławiu w drodze do obozu w Sachsenhausen w 1939 roku, hołd uczynom oddali prorektorzy wrocławskich uczelni wraz z prorektorem Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Grzegorzem Hryciukiem.

Pod drugą tablicą upamiętniającą więzionych we Wrocławiu profesorów krakowskich, odsłoniętą w 2009 roku na budynku więzienia przy ul. Kleczkowskiej, także złożono kwiaty. Z naszej uczelni uczestniczył w uroczystości prorektor prof. Karol Kiczka.

Mszę św. koncelebryje ks. prof. Andrzej Tomko

Rektorzy zgromadzeni pod pomnikiem martyrologii profesorów lwowskich

Kwiaty składa delegacja ze Lwowa

Hołd pomordowanym profesorom oddaje rektor UWr prof. Marek Bojarski

Rozpoczyna się uroczystość w Auli Leopoldyńskiej

Byli rektorzy, honorowy senator i dr.h.c. UW, dziekani i promotor

Na podium rektorzy, dziekani, promotor i doktor h.c. naszej uczelni

❖❖❖
ŚWIĘTO UNIwersYTETU
WROCLAWSKIEGO

Przed południem 15 listopada w Auli Leopoldyńskiej społeczność uczelni świętowała 67. rocznicę pierwszych wykładów akademickich w powojennym Wrocławiu. Była więc okazja do wyróżnienia zasłużonych uczonych oraz wręczenia nagród i odznaczeń pracownikom uczelni.

❖❖❖
NA OTWARTYM SPOTKANIU
KOLEGIUM REKTORÓW

Wieczorem w Auli Leopoldyńskiej wręczona została nagroda Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola i Zielonej Góry im. prof. Józefa Dudka za działalność na rzecz integracji środowiska akademickiego.

Władze rektorskie obecnej kadencji

fot. Jerzy Katarzyński

fot. Jerzy Katarzyński

Goście honorowi uroczystości

Rektorzy nagrodzili także za szczególną działalność i osiągnięcia w środowisku studentkim.

Podczas uroczystości doktoranci – tegoroczn laureaci Wrocławskiego Programu

Stypendialnego – odebrali dyplomy z kilku rodzajów programów stypendialnych.

KONCERT SYMFONICZNY

Na nadzwyczajny koncert symfoniczny z okazji Święta Nauki zaprosili wieczorem 15 listopada przewodniczący Kolegium Rektorów Wrocławia, Opola i Zielonej Góry: prof. Roman Kołacz (rektor wrocławskiego Uniwersytetu Przyrodniczego) i prof. Krystian Kiełb, rektor Akade-

mii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.

Melomani przybyli do Sali Koncertowej im. Jana Kaczmarka w siedzibie Polskiego Radia przy ul. Karkonoskiej we Wrocławiu, by wysłuchać Koncertu na orkiestrę Witolda Lutosławskiego i Koncertu skrzypcowe-

go d-moll op. 47 Jeana Sibeliusa. Wystąpili: Christian Danowicz (skrzypce) i Akademia Orkiestra Symfoniczna Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu pod dyr. Tomasza Bugaja.

Kazimiera Dąbrowska

Święto Uniwersytetu Wrocławskiego

Jego Magnificencja prof. Marek Bojarski rozpoczął 15 listopada w Auli Leopoldyńskiej obchody dorocznego święta uczelni od powitania licznie przybyłych gości i przemówienia okolicznościowego. Rocznic pierwszych powojennych wykładów we Wrocławiu i dzień patrona cesarza Leopolda I Habsburga, założyciela Akademii Leopoldyńskiej, są najlepszym powodem corocznego świętowania.

Rektor powitał honorowych gości: ministra sprawiedliwości Jarosława Gowina i wiceministra sprawiedliwości Jacka Gołaczyńskiego, a także innych licznie przybyłych gości naszej uroczystości.

Tytuł doktora honoris causa naszej uczelni nadano niemieckiemu prawnikowi prof. Wolfgangowi Kilianowi.

fot. Jerzy Katarzyński

Drogę naukową doktora honorowego przedstawił dziekan prof. Włodzimierz Gromski

Prof. Edward Białek, kierownik Zakładu Dydaktyki Literatury w Instytucie Filologii Germańskiej UWr, został odznaczony Austriackim Krzyżem Honorowym za zasługi dla Nauki i Sztuki.

Pracownicy naszej uczelni zostali uhonorowani odznaczeniami państwowymi i resortowymi, a także medalami okolicznościowymi z okazji 20-lecia Państwowej Straży Pożarnej. Nagrodę Księżnej Jadwigi Śląskiej przy-

znano w tym roku prof. Jerzemu Buzkowi, przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego w latach 2009–2012, i niemieckiemu dyrygentowi Kurtowi Masurowi. Laureaci nie mogli przybyć na uroczystość.

Złotym Medalem Uniwersytetu Wrocławskiego został uhonorowany Wolfgang Schröder, kanclerz Brandenburgskiego Uniwersytetu Technicznego, a medalem pamiątkowym naszej uczelni – Radosław

Mołoń, wicemarszałek województwa dolnośląskiego.

Prof. Mirosław Kocur z Instytutu Kulturoznawstwa został laureatem konkursu na najlepszą pracę naukową z obszaru humanistyki, która ukaże się w Złotej Serii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Uroczystość uświetnił pieśniami Chór Uniwersytetu Wrocławskiego pod batutą prof. Alana Urbanka.

WYSTĄPIENIE JM REKTORA PROF. MARKA BOJARSKIEGO

Wielce Szanowni i Dostojni Goście!

Dzień święta Uniwersytetu Wrocławskiego, który właśnie celebруем, to okazja do przypomnienia, kim jesteśmy, my – akademicy. Od ponad trzech wieków społeczność naszej uczelni trwa na straży najważniejszych uniwersyteckich wartości. Ciesząc się z wielowiekowej tradycji i wielowarstwowej historii, niesiemy te podstawowe ideały przez czas. Pozostajemy w służbie prawdy, która jest czymś podstawowym i absolutnie niezbywalnym dla życia akademickiego, dbamy o wolność badań naukowych, o otwartość w mówieniu o tym, co ważne i w przekazywaniu wiedzy na temat świata następnym pokoleniom.

Służąc wspólnocie, pamiętamy o tym, że wszystko to robimy dla wspólnego dobra, dla ludzi, wśród których przyszło nam żyć. Te bardzo ogólne prawdy, które każdy z nas zna, i które od wielu lat definiują kształt naszej wspólnoty, wymagają cyklicznej rekonstrukcji, wymagają namysłu w sytuacji płynnie zmieniających się warunków zewnętrznych. Im więcej wiemy, tym baczniej musimy przyglądać się naszemu miejscu w świecie, analizować sens naszego działania i w niełatwych czasach szukać nowych kierunków rozwoju.

W dniu święta nauki wrocławskiej chciałbym pokusić się o refleksje natury ogólnej. Wszyscy z pewnością zgadzamy się w kwestii wiodącej roli badań naukowych i nauczania w życiu akademickim. To one są narzędziem poszukiwania i przekazywania prawdy, to filary nowoczesnego uniwersytetu. Trzeba jednak zadać pytanie, jak dziś realizuje się wolność tych badań i czym jest nasza deklarowana niezależność w przekazywaniu wiedzy? Czy my, akademicy, nie jesteśmy w szczególnie sposób zobowiązani do czujności wobec różnych, często niewidocznych na pierwszy rzut oka sposobów ograniczania autonomii badań podstawowych? Jeśli chcemy, aby uniwersytet nie utracił własnych korzeni, jeśli chcemy być słyszani w przestrzeni społecznej, odpowiedź na powyższe pytanie musi być twierdząca.

Nauka realizowana w murach uniwersytetu nie ma innego celu poza prawdą, która jest celem samym w sobie. Powinni pamiętać o tym wszyscy ci, którzy spoglądają na współczesny uniwersytet jak na przedmiot społecznej inżynierii. Nauka nie może pełnić służebnej roli w stosunku do czyichkolwiek partykularnych interesów, nie może być elementem gry sił politycznych. Poszukiwaliśmy prawdy w zmieniających się warunkach społeczno-politycznych. To właśnie autonomia i niezależność były naszą podporą w trudnych politycznie czasach. Dziś, gdy otwarcie możemy mówić o istnieniu polityki naukowej, która jest wynikiem starcia interesów ugrupowań politycznych, chciałbym powiedzieć, że niezależność i autonomia mogą okazać się wartościami, które pozwolą nam zmierzyć się z reformatorskimi wizjami, tworzoną poza środowiskiem akademickim i często kontrowersyjnymi decyzjami politycznymi podejmowanymi w jakże trudnych dla nauki czasach.

O stanie szkolnictwa wyższego rozmawiają już nie tylko naukowcy, trwają debaty w mediach, a mity na temat środowiska akademickiego dawno przesłoniły fakty. Kto, jeśli nie my, powinien rozpraszać mgłę tych mitów i dawać świadectwo, czym w istocie jest uniwersytet? Czyż nie po to powstają kolejne, oddolne inicjatywy pozytywnej zmiany w środowisku akademickim?

Polska, w wyniku wprowadzenia pewnego modelu polityki naukowej, ma w tej chwili jeden z najwyższych w świecie współczynników scholaryzacji. Czy czyni nas to światową potęgą edukacyjną? Czy jesteśmy imperium naukowym? Nie. Jednak to zjawisko jest właśnie efektem zastosowania wybranych metod finansowania uczelni wyższych i zapisanej w nich *implicite*, choć wprost niewidocznej, zasady służebnej roli uczelni w stosunku do podmiotów korzystających z zasobów rynku pracy. Uniwersytet jaki znamy i kochamy, uniwersytet oparty na relacji mistrz – uczeń, wymaga obrony granic własnej autonomii. Wymaga wsparcia. W takim dniu jak dziś musimy o tym głośno mówić.

Światowy kryzys gospodarczy, a także stan polskiego społeczeństwa, między innymi wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów, to zakres odpowiedzialności wykraczający znacznie poza granice uczelni, szczególnie w sytuacji, gdy winą za ten stan obarcza się przede wszystkim uniwersytety, nie zauważając, że istotą problemu są systemowe rozwiązania w obrębie szkolnictwa wyższego. Rolą autonomicznego uniwersytetu jest kształtowanie postaw obywatelskich, nauka krytycznego myślenia i rozszerzanie horyzontów w taki sposób, by każdy dobrze wykształcony absolwent nie był jedynie wysokiej klasy specjalistą, lecz także umiejętnie dostosowującym się do warunków zewnętrznych wartościowym moralnie człowiekiem. Deficyt kapitału zaufania, który jest dziś bolesnym dla nas wszystkich problemem społecznym, wymaga nie tylko zastosowania modelu kształcenia eksperckiego, lecz także kształtowania postaw krytycznych wobec zastanej rzeczywistości. W związku z tym nowe technologie są jedynie efektem odpowiedzi na podstawowe pytania i problemy, a nie celem samym w sobie. Musimy pamiętać, że *universitas* – wspólnota uczących i uczonych – to nie *technopolis*, a uniwersytety są po to, żeby uczyć uczenia się, ciągłego podnoszenia kwalifikacji i także w ten sposób mogą służyć ludziom. Dlatego Uniwersytet Wrocławski to coś więcej niż tylko ośrodek badawczy, coś więcej niż wspólnota uczonych i uczących się. Polska potrzebuje dziś nie tylko sprawnych merytorycznie inżynierów, potrzebuje także ludzi myślących nieszablonowo, kreatywnych i krytycznych uczestników przestrzeni społecznej. Historia pokazuje, że gniew i frustracja młodych ludzi były niejednokrotnie motorem społecznego rozwoju, pozytywnej zmiany. Kto, jeśli nie autonomiczny uniwersytet, ma taką zmianę wspierać?

Wielce Szanowni i Dostojni Goście! Przyznawane dziś nagrody i wyróżnienia, obecność tak szacownych gości w murach uniwersytetu pokazują dobitnie, że uniwersytet jest bytem społecznie nie-

zwykle wartościowym. A jest tak właśnie dzięki temu, że pamiętamy i kultywujemy naszą niezależność i autonomię. Dzięki temu możemy z optymizmem patrzeć

w przyszłość. Stanu świata nie da się bowiem przewidzieć, ale wierność akademickim wartościom, o których ośmieliłem się wspomnieć, z pewnością poprowadzi

Uniwersytet Wrocławski ku przyszłości. Jestem tego pewien, uczy nas bowiem tego ponad trzystuletnia historia nauki we Wrocławiu. Vivat Academia!

PROFESOR WOLFGANG KILIAN DOKTOREM HONORIS CAUSA UWR

Na wniosek Rady Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Senat Uniwersytetu Wrocławskiego na posiedzeniu 26 października 2011 roku, po przyjęciu pozytywnych opinii prof. Jana Bleszyńskiego z UW i prof. Władysława Czaplińskiego z PAN oraz uznaniu zasług, nadał tytuł doktora honoris causa

Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Wolfgangowi Kilianowi, emerytowanemu prawnikowi z Uniwersytetu w Hanowerze. O drodze życiowej i osiągnięciach naukowych prof. Wolfganga Kiliana mówił prof. Włodzimierz Gromski, dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii naszej uczelni. Prof. Jacek

Gołaczyński, profesor prawa naszej uczelni, obecnie wiceminister sprawiedliwości, uroczyście wypromował prof. Wolfganga Kiliana na doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego po odczytaniu po łacinie treści dyplomu z jego zasługami naukowymi i wręczeniu tuby z dyplomem dr. h.c.

Prof. Jacek Gołaczyński wypromował prof. Wolfganga Kiliana na doktora honoris causa UWr

Gratulacje od JM Rektora

Prof. dr hab. Wolfgang Kilian urodził się 3 lutego 1939 roku w Niemczech we Frankfurcie nad Menem. W latach 1959–1963 odbył studia prawnicze na Uniwersytecie we Frankfurcie nad Menem. W roku 1964 zdał z powodzeniem państwowy egzamin prawniczy pierwszego stopnia i został aplikantem sądowym. Równocześnie z odbywaniem aplikacji sądowej pracował nad rozprawą doktorską na temat uregulowań prawnych dotyczących państwowych wyższych szkół sztuk plastycznych w Niemczech. W roku 1966 na podstawie tej rozprawy uzyskał stopień doktora nauk prawnych.

Rok później przystąpił do państwowego egzaminu prawniczego drugiego stopnia, który zdał z powodzeniem, uzyskując tym samym oficjalny status asesora. Jednak praktyka prawnicza nie pociągała dr. Wolfganga Kiliana i w 1968 roku zatrudnił się na stanowisku asystenta naukowego w Uniwersytecie we Frankfurcie nad Menem. Efektem tej pracy była, ukończona w 1972 roku, rozprawa habilitacyjna zatytułowana „Orzeczenia sądowe a elektroniczne przetwarzanie danych”. Rozprawa

była wynikiem udanej współpracy z Niemiecką Grupą Badawczą. W roku ukończenia rozprawy habilitacyjnej Wolfgang Kilian wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie prowadził badania naukowe w światowej sławy Instytucie Technologicznym w Massachusetts. Po powrocie ze Stanów, w 1973 roku, został mianowany doktorem habilitowanym nauk prawnych, uzyskując tym samym formalne uprawnienia do nauczania w zakresie prawa cywilnego, prawa gospodarczego, teorii prawa oraz informatyki prawniczej.

W roku 1974 Wolfgang Kilian został mianowany profesorem zwyczajnym na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Hanowerze. W latach 1977–1978 piastował funkcję dziekana. Był też senatorem Uniwersytetu.

Mimo propozycji objęcia stanowiska profesora na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Hamburgu w 1981 roku, a później także stanowiska profesora na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Saarbrücken, prof. Wolfgang Kilian pozostał wierny Uniwersytetowi Leibniza w Hanowerze. Tam bowiem mógł się całkowicie oddać swojej pasji, jaką od zawsze było prawo nowych technologii

informatycznych. Na tym uniwersytecie stworzył Instytut Informatyki Prawniczej, którym kierował do 31 marca 2007 roku, kiedy to przeszedł w stan spoczynku.

Dokonania naukowe prof. Kiliana są znane i wysoko cenione zarówno w Niemczech, jak i na arenie międzynarodowej. Jest to dorobek nowatorski nie tylko o wielkiej wartości poznawczej, lecz także o dużej doniosłości praktycznej. Składa się na niego 17 monografii, wśród których znajdują się pozycje zarówno w języku niemieckim, jak i języku angielskim. Prof. Kilian jest autorem ponad 150 artykułów oraz rozpraw naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych i pracach zbiorowych. O doniosłości wartości tych prac świadczy fakt, iż wiele z nich było tłumaczone na różne języki, m.in. angielski, francuski, grecki, włoski, japoński, polski, mongolski, hiszpański oraz turecki. Ogromne są też osiągnięcia prof. Kiliana w zakresie kierowania i uczestniczenia w projektach badawczych. Profesor otrzymał granty na badania naukowe na łączną kwotę 1 635 000 euro. Wśród organizacji finansujących i wspomagających

badania prowadzone przez Profesora znajdują się takie instytucje, jak: Komisja Europejska, Fundacja Volkswagena, Niemiecka Grupa Badawcza, Fundacja Thys-sena, Fundacja Rockfeller, niemieckie Ministerstwo Pracy oraz Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej (DAAD).

Swoje badania naukowe prof. Kilian prowadził również w wielu cieszących się międzynarodową sławą i uznaniem ośrodkach akademickich, m.in. we wspomnianym już Instytucie Technologicznym w Massachusetts (Cambridge/USA), w Uniwersytecie w Virginii (Charlottesville/USA), Uniwersytecie Kalifornijskim (Berkeley/USA), Uniwersytecie Stanforda (Palo Alto/USA) oraz Europejskim Instytucie Uniwersyteckim we Florencji.

Wiele swojej niespożytej energii poświęca prof. Kilian na pracę w stowarzyszeniach i organizacjach naukowych. W 1974 roku założył oraz został prezesem pierwszego tego typu Niemieckiego Stowarzyszenia Informatyki Prawniczej oraz Informatyki w Administracji. Stowarzyszenie to funkcjonuje do dnia dzisiejszego pod zmienioną nazwą jako Niemieckie Stowarzyszenie Prawa i Informatyki, a Profesor był członkiem jego Zarządu od 1991 do 1998 roku. Od 1995 roku sprawuje funkcję prezesa Federacji Instytutów Badawczych nad Prawem i Technologiami Informacyjnymi w Europie. Jest założycielem i powiernikiem EU-LISP – Programu Studiów LL.M. z zakresu informatyki prawniczej, uznanego przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej (DAAD) za najlepszy program LL.M. w Niemczech.

Prof. Kilian był również członkiem Prawnej Rady Doradczej przy Komisji Europejskiej ds. prawa telekomunikacyjnego. W końcu lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku prof. Kilian nawiązał współpracę z Uniwersytetem Wrocławskim, z jego Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii. Od tamtego czasu regularnie, przynajmniej raz w roku akademickim, prowadzi we Wrocławiu serię wykładów dla studentów i pracowników oraz seminaria dla doktorantów. Zajęcia te od samego początku cieszą się wysokimi ocenami słuchaczy.

Ale niewątpliwie największym osiągnięciem we współpracy prof. Kiliana z Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii jest utworzenie, obchodzącego właśnie 10-lecie, Centrum Badania Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej, powszechnie znanego nie tylko w Uniwersytecie i nie tylko w Pol-

Prof. Wolfgang Kilian,
doktor honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego

sce jako CBKE. Jest to unikalna do dzisiaj w skali kraju jednostka naukowo-badawcza powołana do prowadzenia badań naukowych nad: umowami elektronicznymi, prawem telekomunikacyjnym, przestępczością komputerową, ochroną danych osobowych przetwarzanych informatycznie, stosowaniem technik informatycznych w wymiarze sprawiedliwości, ochroną własności intelektualnej w Internecie, ideą elektronicznego rządu, informatyką prawniczą, prawem mediów oraz prawnymi aspektami dostępu do informacji. To właśnie prof. Kilian od pierwszego pobytu we Wrocławiu stał się pomysłodawcą i gorącym orędownikiem powołania takiej jednostki w Uniwersytecie Wrocławskim. Pomagał w opracowaniu jej koncepcji i rozwiązań organizacyjnych. Służył radą i pomocą w trudnych początkach jej działalności. Wspierał i nadal wspiera wszelkie jej poczynania. Do dzisiaj jest aktywnym członkiem Rady Naukowej CBKE. Centrum prowadzi obecnie działalność zarówno naukową, jak i dydaktyczną. Jest wyjątkowo, jak na dziedzinę nauk prawnych, skuteczne w pozyskiwaniu środków finansowych na badania naukowe, w tym europejskie. Stało się jednostką ogniskującą wysiłki nie tylko naukowców wrocławskich, lecz także z innych ośrodków w kraju i za granicą przy realizacji przedsięwzięć naukowych dotyczących prawa nowych technologii. Centrum samodzielnie lub we współpracy z innymi podmiotami zorganizowało kilkanaście konferencji krajowych i międzynarodowych, w tym międzynarodową konferencję inicjującą projekt ECLET – Electronic Communications Legal Expertise Transfer (Transfer wiedzy dotyczącej

prawnych aspektów komunikacji elektronicznej), która odbyła się w październiku 2005 roku. CBKE zorganizowało też konferencję będącą pierwszym zjazdem jednostek naukowych zajmujących się w szerszym lub węższym zakresie prawnymi aspektami komunikacji elektronicznej w Polsce. CBKE prowadzi regularnie seminaria naukowe, wydaje książki (14 książek) oraz inne publikacje naukowe i dydaktyczne. A praca *Prawne i ekonomiczne aspekty komunikacji elektronicznej* była pierwszą publikacją w Polsce, która zawierała całościowe omówienie wpływu nowoczesnych technologii informatycznych na prawo i ekonomię; książka ta powstała przy współpracy z Instytutem Informatyki Prawniczej Uniwersytetu w Hanowerze, którego dyrektorem był wówczas prof. Kilian, również współautor tej publikacji. Ukazało się już ponad 20 numerów czasopisma „E-Buletyn CBKE Prawo Mediów Elektronicznych”, które obecnie wychodzi jako kwartalnik naukowy także w wersji papierowej i znajduje się na ministerialnej liście czasopism punktowanych. W CBKE powstają habilitacje (1 habilitacja) i doktoraty (3 doktoraty), z roku na rok rośnie liczba wypromowanych magistrów.

Z inicjatywy prof. Kiliana i przy wsparciu Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej CBKE utworzyło, we współpracy z Instytutem Informatyki Prawniczej Uniwersytetu w Hanowerze, program wymiany dla doktorantów. Dzięki utworzeniu tego programu i pomocy w uzyskaniu stypendiów DAAD 13 doktorantów z Uniwersytetu Wrocławskiego mogło prowadzić badania w Instytucie Informatyki Prawniczej w Hanowerze.

Wszystkich tych osiągnięć nie byłoby, gdyby nie osobisty udział i wsparcie prof. Wolfganga Kiliana, a CBKE na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego nie odgrywałoby w badaniach prawa nowych technologii wiodącej roli w kraju, szczególnie w dziedzinie informatyzacji sądownictwa oraz prawa telekomunikacyjnego. Nie byłoby także tak szeroko znane za granicą.

Zasługi prof. Wolfganga Kiliana na rzecz Uniwersytetu Wrocławskiego zostały już wcześniej docenione przez władze uczelnie, które uhonorowały go 27 lutego 2004 roku Pamiątkowym Medalem Uniwersytetu Wrocławskiego, wręczonym w ramach obchodów 300. rocznicy założenia Uniwersytetu.

Włodzimierz Gromski

WYSTĄPIENIE PROF. WOLFGANGA KILIANA,
DOKTORA HONORIS CAUSA UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

Magnificencjo!
Wysoki Senacie!
Szanowny Dziekanie!
Drogie Koleżanki i Koledzy!
Czcigodni zebrani!

Moje skromne podziękowanie chętnie wygłosiłbym po polsku. Niestety moja znajomość języka polskiego na to nie pozwala. Rozważywszy alternatywę, czy przejść na język angielski, którego używam we Wrocławiu podczas wykładów, albo na mój język ojczysty – niemiecki, chciałbym dzisiaj posłużyć się językiem niemieckim.

Czcigodni Zebrani!

Z ogromną radością i wdzięcznością przyjmuję najwyższe wyróżnienie Uniwersytetu Wrocławskiego. Dziękuję Wydziałowi Prawa i Senatowi za nadanie mi stopnia akademickiego *doctora honoris causa Alma Mater Wratislaviensis*. W nadaniu tego tytułu dostrzegam nie tyle wyraz uznania dla mojej osoby, co uznanie nowego naukowego środka ciężkości zainteresowań Uniwersytetu w dziedzinie prawnych i ekonomicznych zagadnień technologii informacyjnej i telekomunikacyjnej. Jednocześnie traktuję to wyróżnienie jako wyraz wiary w przyszłą współpracę pomiędzy polskimi i niemieckimi prawnikami w zjednoczonej Europie.

Należę do pokolenia, które nie tyle doświadczyło samej strasznej drugiej wojny światowej, co jej skutków. Należy do nich polityczny podział świata na zachód i wschód z niebezpiecznymi wydarzeniami: budowa muru w Berlinie w 1961 roku, kryzys kubański w 1962, próba puczu przeciwko Gorbaczowowi w 1981, stan wojenny w Polsce w 1981. Do moich wspomnień należy także żelazna kurtyna w poprzek Niemiec.

Jako Niemcowi urodzonemu w Republice Federalnej Niemiec łatwiej mi było wówczas wyjechać do Australii czy Ameryki niż do wschodniego Berlina. Tym intensywniej obserwowałem odważne wystąpienia „Solidarności”, które zdecydowanie przyczyniły się do politycznej zmiany klimatu w Europie. W 1989 roku, po zaskakującym i pokojowym upadku muru berlińskiego, w którego rozbieraniu, z ciężkim młotkiem w ręku, symbolicznie brałem udział, szybko stało się dla mnie jasne, że będę chciał aktywnie występować w sprawie nawiązania naukowej współpracy w szczególności z naszym państwem sąsiadującym – Polską.

Pierwsze zaproszenie do Wrocławia otrzymałem właściwie z powodu mojej żony. Jeden polski kolega ustalił podczas wspólnej konferencji, że moja żona urodziła się pod koniec wojny we Wrocławiu, ale nigdy nie zobaczyła tego miasta ponownie. Chętnie przyjęliśmy zaproszenie. Z tego spotkania zrodziło się od 1995 r. ponad 30 pobytów na wykładach, seminariach i kongresach we Wrocławiu, a także obrady w Hanowerze. Moja żona i ja zyskaliśmy we Wrocławiu wielu przyjaciół i z dużym zainteresowaniem przez ostatnie 17 lat śledziliśmy rozwój uniwersytetu i miasta.

Założenie Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej (CBKE), najstarszej w tej dziedzinie instytucji naukowej w Polsce, miało początek już w roku 1998. Wówczas udało mi się przekonać niektórych kolegów z Uniwersytetu Wrocławskiego o znaczeniu takiej specjalizacji. W ślad za Wrocławiem poszły wkrótce i inne polskie uniwersytety.

Na tym instytucjonalnym podłożu CBKE pogłębianie współpracy naukowej stało się łatwiejsze. Wspomnę tylko o programie wymiany doktorantów, przez wiele lat wspieranym finansowo przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej DAAD oraz polski Komitet Badań Naukowych; o licznych wspólnych publikacjach w języku polskim i angielskim; umowie partnerskiej między wydziałami prawa w Hanowerze i we Wrocławiu; konferencjach w Hanowerze i we Wrocławiu. Pierwsza doktorantka z Wrocławia wyszła za mąż w Hanowerze i pracuje w niemieckim przedsiębiorstwie, które produkuje m.in. oprogramowanie komputerowe dla polskiej kolei. Inny z doktorantów habilitował się w tym roku na Uniwersytecie Wrocławskim. Większość naukowców z wymian doktoranckich przygotowuje się w CBKE do habilitacji.

Wieloletnia współpraca z wieloma polskimi kolegami i doktorantami trwa nadal. Współpraca rodzi się ze wspólnego przekonania, że zajmowanie się zagadnieniami technologii informacyjnej i komunikacyjnej od strony prawnej otwiera wspaniałe możliwości ponadnarodowej współpracy naukowej.

Zharmonizowane prawo ramowe Unii Europejskiej w zakresie technologii informacyjnej i komunikacyjnej prowadzi siłą rzeczy do porównywalnych rozwiązań problemów w prawie polskim i niemieckim. To nie tylko ułatwia prawniczy dyskurs, lecz także sprzyja organizowaniu wspólnych projektów badawczych, międzynarodowych konferencji

oraz pracy nad wspólnymi publikacjami naukowymi.

W swojej mowie z okazji jubileuszu 200-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego, obchodzonego w zeszłym roku, rektor Bojarski podkreślił, że powinno być obowiązkiem myślenie o dalszym rozwoju i przyszłości uczelni.

Pytań o przyszłość w zakresie prawnych i ekonomicznych problemów technologii informacyjnej i komunikacyjnej można postawić wiele. „Informatyzacja społeczeństwa” (*L'informatisation de la societe*; tak brzmi tytuł książki Nory i Minc'a już z roku 1978) jeszcze przez długi czas nie będzie ukończona. Ze społeczeństwa informacyjnego rozwinęło się społeczeństwo sieciowe. To niesie ze sobą szanse i zagrożenia. Czy w komputerach, zdigitalizowanych portalach społecznościowych, smartfonach, robotach, trójwymiarowych drukarkach bądź zdigitalizowanym postępowaniu biometrycznym widzimy tylko fascynujące pomoce techniczne i procedury? Jak zmieniają one naszą codzienność i struktury społeczne? Kto ponosi ryzyko? Jakie funkcje powinno w obliczu tego przejąć prawo?

Pozwolę sobie wyjaśnić to pokrótce: na przykładzie rozwiązanego i nierozwiązanego problemu.

Najpierw rozwiązany problem: postępowanie z umowami elektronicznymi.

Umowy elektroniczne, które można dzisiaj zawierać poprzez medium „Internet” za pomocą komputerów albo smartfonów, przekraczają wymiary czasu i przestrzeni dzięki jednolitym warunkom ramowym. W ciągu milisekund można dziś złożyć elektroniczne oświadczenie woli. Handel wysokiej częstotliwości w obrocie papierami wartościowymi prowadzony jest już, przykładowo, globalnie bez papieru i maklerów, ale na wirtualnych giełdach za pomocą silnego programu komputerowego.

Ale jak można udowodnić kto, w jakim czasie, z kim i jakiej treści umowę zawarł? Potrafimy to dzisiaj ustalić za pomocą skomplikowanego technicznego konceptu podpisu elektronicznego. W związku z tym osobiste zaufanie pomiędzy partnerami ustnej lub pisemnej umowy zostaje zastąpione konceptem podpisu elektronicznego w umowie elektronicznej. Jednak tylko prawnicy, którzy są w stanie zrozumieć informatyczno-techniczne procesy, mogą technicznie pojąć funkcjonalną ekwiwalentność między klasycznym a elektronicznym zawarciem umowy.

Uznanie dokumentu elektronicznego za środek dowodowy trwało lata badań i wymagało ustawowego wdrożenia. W końcu mamy dziś w Unii Europejskiej równoważne regulacje ustawowe dotyczące umów elektronicznych. Istnieje nawet międzynarodowa konwencja o umowach elektronicznych, która została uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych, ale jeszcze nie weszła w życie. Problem nierozwiązany: ochrona danych. Kreowanie odpowiednich ram prawnych do przechowywania i przetwarzania danych osobowych to proces złożony. Liczba zasad prawnych jest wprawdzie duża, jednak ich skuteczność raczej niewielka.

Dane osobowe są zbierane i przetwarzane we wszystkich obszarach i sytuacjach życia. W wielu przypadkach państwowe instytucje i przedsiębiorstwa nie mogłyby realizować swoich zadań bez elektronicznie zgromadzonych danych osobowych. Ale także prywatne korzystanie z komputerów, telefonów komórkowych i smartfonów, urządzeń nawigujących, wyszukiwarek czy sieci społecznościowych należy obecnie do codzienności. Niewyobrażalnie wiele danych osobowych jest przy tym dla różnorodnych celów automatycznie zapisywane. Silne przedsiębiorstwa z rzeczywistymi transakcjami sprzedają nasze dane osobowe: Facebook – imiona wszystkich znajomych, Gmail – wszystkie adresy mailowe, Flickr – wszystkie zdjęcia, Amazon – wszystkie zamówienia muzyczne i książkowe, Microsoft i Apple – nasze profile zachowań w Internecie.

Coraz częściej dostawcy usług internetowych gromadzą także przykłady zachowań, indywidualne preferencje, dane biometryczne czy geolokalizacyjne użytkowników. Oprócz tego mogą oni metodami matematyczno-statystycznymi wyprowadzać z tych danych dodatkową wiedzę. Wszystko razem prowadzi do elektronicznej rejestracji, pomiaru i klasyfikacji nowoczesnego człowieka. Ta wiedza jest politycznie i ekonomicznie wartościowa i może być używana w różnych kontekstach – nie tylko na korzyść, lecz także na niekorzyść osoby zainteresowanej.

Od ponad 40 lat próbuje się kontrolować pobór danych i techniczne możliwości ich wykorzystania poprzez wprowadzenie ustaw o ochronie danych osobowych. Takie ustawy zostały wprowadzone najpierw w Szwecji, potem w Stanach Zjednoczonych Ameryki, we Francji i w Niemczech, a od 1995 r. w Unii Europejskiej. Dziś przepisy o ochronie danych osobowych obecne są w porządkach prawnych państw we wszystkich częściach świata, z tendencją rosnącą przede wszystkim

Przemawia prof. Wolfgang Kilian

w Ameryce Południowej i Azji. Jednak ten rozwój z różnorodnych względów napotyka ograniczenia.

Zasady leżące u podstaw prawa ochrony danych osobowych dają się wytłumaczyć, przede wszystkim w Europie oraz Ameryce Północnej, filozoficznie, politycznie oraz prawnie. Filozoficzne korzenie leżą w nauce indywidualizmu (Kant); człowiek jest wolny i powinien działać autonomicznie i odpowiedzialnie. Uzasadnienie polityczne w centrum uwagi stawia prawa jednostki do wolności wobec państwa; ustrojem państwowym powinna być demokracja, nie dyktatura. Od strony prawnej zasady te powinny być zagwarantowane poprzez uznanie praw człowieka, wolności podstawowych i autonomii jednostki. Jednak na obszarze azjatycko-pacyficznym, także w Stanach Zjednoczonych Ameryki, a czasami i w Europie, na pierwszym planie stoją względy gospodarcze.

Wytycznymi tych zasad jest plecionka wiążących i niewiążących, narodowych, ponadnarodowych i międzynarodowych regulacji o ochronie danych osobowych o różnym zasięgu. Należy wspomnieć o: konwencji nr 108 Rady Europy z 1981 r., dyrektywach Narodów Zjednoczonych z 1990 r., dyrektywach OECD, także z roku 1990, dyrektywach Unii Europejskiej z lat 1995, 2002, 2006 i 2009, dyrektywie Wspólnoty Gospodarczej Azji i Pacyfiku z 2005 r. (APEC – ramy prywatności), propozycji ustawodawczej dla ustawy o ochronie danych osobowych konsumentów w Stanach Zjednoczonych Ameryki z 2012 r. (The White House Consumer Privacy Bill).

Deficyty tych regulacji biorą się stąd, że zasady ogólne są często różnie rozumiane ze względu na uwarunkowania kulturowe. Zasady te są ponadto bardzo ogólne, ich od-

działywanie jest terytorialnie ograniczone, a prawnie są one trudne do zrealizowania. Dalszy problem polega na tym, że zbudowane na tych zasadach konkretne regulacje przetwarzania danych osobowych wywodzą się z norm dotyczących praktycznej zgodności obszaru publicznego i niepublicznego.

Szczególnie obywatele w Europie i Ameryce są coraz bardziej niespokojni o zasięg technologii nadzoru. Niewyobrażalnie dużo danych osobowych, zbieranych przez instytucje państwowe lub prywatne przedsiębiorstwa, ma wpływ na demokratyczny rozwój społeczeństwa, na wolność jednostki i na jej swobodę podejmowania decyzji. Społeczeństwo, które wie, że wszelkie zdarzenia przestrzennie-czasowe oraz indywidualne zachowania mogą być kontrolowane i analizowane, stara się dostosować do tego rozwoju.

Państwo, w celach zwalczania przestępczości, ustala na przykład wytyczne określające, jakie zachowania obywateli uznaje się za „normalne”, a jakie za „odbiegające od normy”.

Obywatele, których interakcja ze społeczeństwem odbiega od zdefiniowanych ram, są naznaczeni i prześladowani. Od tej kontroli danych nie ma ucieczki. Trzeba zaufać efektywności demokratycznych procesów.

W obszarze niepublicznym sieci społecznościowe i wyszukiwarki systematycznie analizują prywatną komunikację w celach komercyjnych. Facebook dysponuje ponad 100 petabajtami danych o ponad miliardzie użytkowników. Internetowa platforma sprawozdawcza „Google Analytics” zbiera i analizuje dane o komunikacji mobilnej, kontekście stron internetowych i interakcjach osób odwiedzających te strony. Czy jednostka ma tu możliwość ucieczki? Czy też musi

tolerować to, że wszędzie, w każdym czasie i we wszelkich możliwych celach może być elektronicznie skontrolowana, rozpoznana, opisana, zanalizowana, sklasyfikowana, a na jej adres mogą być przysyłane różne informacje? Niebranie udziału w nowoczesnej elektronicznej procedurze komunikacyjnej z pewnością nie jest realną opcją.

Co oznacza taki rozwój dla naszego porządku wartości? Czy możemy bez przeszkód poddawać dzieci, młodzież, starsze osoby lub konsumentów cyfrowemu mechanizmowi rynkowemu? Czy państwo powinno wkraczać z ochroną? Czy potrzebujemy nowych instrumentów, by stworzyć uczciwą równowagę?

Prawo nie jest w stanie, ale też nie powinno utrudniać rozwoju dziedzinie techniki informacyjnej. Prawo może jednak wyznaczać warunki ramowe, które będą sprzyjać uczciwemu zrównoważeniu interesów. Do tej pory 89 państw świata wprowadziło przepisy o ochronie danych osobowych. Jednak wiele tych przepisów nie jest wiążących, a tylko zawierają zalecenia. Poza tym krajowe przepisy prawne mają w obliczu globalnego charakteru technologii informacyjnej i graczy na jej scenie zbyt mały zasięg.

Dobrym podłożem rozwoju międzynarodowego prawnego porządku ramowego dla nowoczesnego społeczeństwa sieciowego jest Konwencja Rady Europy o ochronie danych osobowych z roku 1981. Zawiera ona osiem zasad – jak transparentność, zachowanie proporcji oraz przywiązanie do celu, które mogą zostać zastosowane zarówno w obszarze publicznym, jak i nie-

publicznym. Ta, jak dotąd jedyna wiążąca konwencja międzynarodowa, jest uznawana przez 44 państwa i jest otwarta na przystąpienie do niej dalszych państw, także spoza Europy.

Zasady konwencji są ujęte jednak bardzo ogólnie. Ich zastosowanie natrafia na praktyczne trudności. W obszarze publicznym prawo ochrony danych jednostki może popaść w konflikt z postrzeganiem interesu publicznego. Wolność jednostki musi zostać oddzielona od interesu bezpieczeństwa ogółu. Jednak nie zawsze dochodzi do przekonujących rozwiązań prawnych. Przykładowo, czy jest sensowne systematyczne gromadzenie wszelkich danych komunikacyjnych wszystkich obywateli Unii Europejskiej przez co najmniej 6 miesięcy w celach zwalczania przestępczości, tak jak to zaleca dyrektywa o ochronie danych osobowych? Tu muszą zostać udoskonalone demokratyczne zasady postępowania oraz wzięte pod uwagę empiryczne badania nad wydajnością takiego gromadzenia danych. Obszar niepubliczny, a więc stosunek użytkownika Internetu do przedsiębiorstwa świadczącego usługi drogą elektroniczną, jest w Europie w znacznej mierze wciąż oceniany z punktu widzenia prawa do wolności. W obszarze niepublicznym nie chodzi jednak o zwalczanie przestępczości czy o inne interesy publiczne, tylko o procesy rynkowe. Powstały elektroniczne rynki danych osobowych. Na tych rynkach handluje się adresami, profilami behawioralnymi, szacunkami liczbowymi, zdjęciami, danymi dotyczącymi zachowań, danymi biometrycznymi

i lokalizacją geograficzną. Ludzie, których te dane dotyczą (podmioty danych), nie biorą udziału w handlu tymi danymi. Podmioty tych danych zawierają umowy wyłącznie o świadczenie usług, ażeby móc skorzystać z usług komunikacyjnych. Te umowy są jednak tak sformułowane, że usługodawca może przetwarzać dane użytkownika. Alternatywy są rzadko oferowane. Tym samym dane osobowe stają się towarem handlowym.

To nasuwa kolejne pytanie: czy dobra osobiste mogą być skomercjalizowane? Czy istnieje „własność” danych dotyczących osoby? Czy obok dóbr osobistych i nieosobistych należy zaakceptować nową kategorię prawną „dóbr informacyjnych”?

Czcigodni zebrani, nie mogę jeszcze Państwu odpowiedzieć na te pytania. Jednak jestem pełen wiary, że CBKE będzie się tym jeszcze zajmowało.

Kończąc, chciałbym wyrazić swoje najlepsze życzenia dla Alma Mater Wratislaviensis tekstem czwartej strofy starej pieśni studenckiej „Gaudeamus”, której motyw Johannes Brahms włączył do swojej Uroczystej Uwertury Akademickiej op. 80 napisanej w dowód wdzięczności za nadanie mu doktoratu honoris causa przez Uniwersytet Wrocławski Vivat academia

vivat professores
vivat membrum quodlibet
vivat membra quaelibet
semper sint in flores.

Dziękuję Państwu za uwagę.

tlum. Sandra Gali

AUSTRIACKI KRZYŻ HONOROWY ZA ZASŁUGI W DZIEDZINIE NAUKI I SZTUKI

Prof. Edward Białek odznaczony Austriackim Krzyżem Honorowym w towarzystwie konsula Christopha Ceski z tłumaczką Joanną Chwastek i JM Rektora

Prezydent Republiki Austrii Heinz Fischer nadał prof. Edwardowi Białkowi Austriacki Krzyż Honorowy za zasługi w dziedzinie nauki i sztuki. Laudację wygłosił, odczytał treść dyplomu oraz udekorował odnanzonego konsul generalny Republiki Austrii w Krakowie Christophe Ceska.

Prof. Edward Białek, kierownik Zakładu Literatury Germańskiej w Instytucie Filologii Germańskiej naszej uczelni, został odznaczony za popularyzowanie literatury austriackiej oraz naukowych badań literackich. Jest absolwentem germanistyki na UW, doktorat obronił w 1983 roku. Pogłębiał wiedzę na uniwersytetach w Grazu i Salzburgu oraz w Monachium i Berlinie. Jest autorem licznych książek, tekstów naukowych i tłumaczeń. Ma na swoim koncie długą listę prac magisterskich poświęconych Austrii, których był opiekunem bądź recenzentem. Od 20 lat

uczestniczy honorowo we wdrażaniu licznych projektów służących popularyzacji literatury austriackiej nie tylko w kręgu studentów UWr, lecz także w kręgach miłośników literatury we Wrocławiu i na Dol-

nym Śląsku. Wydaje dwa uznane czasopi-
sma nt. literatury „Orbis Linguarum” (od 1994 roku) i „Silesia Nova” (od 2004 roku). Prof. Białek stworzył dla studentów warsztaty tłumaczeniowe na UWr. Od wielu lat

jest opiekunem Biblioteki Austriackiej na UWr, która będzie świętować w listopadzie br. jubileusz 20-lecia istnienia. Prof. Białek wspiera wszystkie prowadzone przez bibliotekę projekty literackie.

ODZNACZENIA PAŃSTWOWE I RESORTOWE

Prezydent RP, na wniosek Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nadał w 2012 roku pracownikom Uniwersytetu Wrocławskiego: jeden Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski oraz 29 Złotych, 15 Srebrnych i 6 Brązowych Medali za Długoletnią Służbę.

Na wniosek Rektora Minister Edukacji Narodowej przyznała naszym pracownikom 17 Medali Komisji Edukacji Narodowej. Wręczone zostały także odznaczenia nadane i nieodebrane w latach ubiegłych. Listę odznaczonych odczytał prorektor ds.

rozwoju prof. Robert Olkiewicz. Krzyżami udekorował odznaczonych minister sprawiedliwości Jarosław Gowin. Medale za długoletnią służbę wręczył wojewoda dolnośląski Aleksander Marek Skorupa.

Odnaczeni prof. Franciszek Połomski (z prawej) i prof. Jerzy Pietrzak z ministrem Jarosławem Gowinem i JM Rektorem

Złoty Krzyż Zasługi dla zmarłego prof. Piotra Kowalskiego odbiera siostra Grażyna Latocha

Za wybitne zasługi położone w służbie państwu i społeczeństwu

Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski został odznaczony przez Prezydenta RP

- ◆ prof. Franciszek Połomski

Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski został odznaczony

- ◆ prof. Jerzy Pietrzak.

Za zasługi dla państwa i obywateli, spełniając czynny przekraczający zakres zwykłych obowiązków, a przynoszący znaczną korzyść państwu lub obywatelom

Złotym Krzyżem Zasługi został uhonorowany

- ◆ zmarły śp. prof. Piotr Kowalski, odznaczenie odebrała siostra pani Grażyna Latocha

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymała

- ◆ dr Irina Kabyszewa

Za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej Prezydent RP przy-

znał Złote, Srebrne i Brązowe Medale za Długoletnią Służbę.

Medalem Złotym za Długoletnią Służbę zostali odznaczeni

- ◆ mgr Bogusława Adamska
- ◆ mgr Maria Bagrowska
- ◆ Danuta Borowska
- ◆ mgr Marek Boryczko
- ◆ Stanisław Dimos
- ◆ dr Maria Doroszkiewicz
- ◆ Zofia Dudek
- ◆ Wiesław Felisiak
- ◆ mgr Bożena Górna
- ◆ Wiesława Kania
- ◆ mgr Zbigniew Kędzierski
- ◆ prof. Eugeniusz Kłosek
- ◆ mgr Barbara Komosa-Świątły
- ◆ mgr Barbara Konieczna
- ◆ mgr Elżbieta Kopeć
- ◆ mgr Maria Kowalińska
- ◆ prof. Arkadiusz Kozubek
- ◆ Ryszard Lubczyński
- ◆ mgr Jadwiga Łukaszewicz
- ◆ mgr Barbara Musiał
- ◆ Jerzy Paciejewski
- ◆ Elżbieta Ryband
- ◆ dr Wojciech Stępniewski
- ◆ Teresa Stróżyk

- ◆ mgr Ewa Ściegosz
- ◆ mgr Halina Trusz
- ◆ dr Anna Trzmielak-Stanisławska
- ◆ Anna Waligóra
- ◆ Bożena Wichlińska
- ◆ Ryszard Zalewski
- ◆ Zdzisława Żak
- ◆ Grażyna Żołnierkiewicz
- ◆ Ewa Żmuda-Felisiak

Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę zostali odznaczeni

- ◆ mgr Jolanta Domańska
- ◆ mgr Krzysztof Herter
- ◆ mgr inż. Ewa Kędzia
- ◆ mgr Teresa Konstanciu
- ◆ Alicja Liwczycka
- ◆ Joanna Łaszc
- ◆ Wioletta Milczarek
- ◆ mgr inż. Krzysztof Moczydłowski
- ◆ mgr Anita Polakowska
- ◆ mgr Alicja Putek
- ◆ dr hab. Krystyna Rogaczewska
- ◆ mgr Andrzej Rudecki
- ◆ Jolanta Rygiel
- ◆ mgr Beata Skrzeczevska
- ◆ dr hab. Robert Tarka

Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę zostali odznaczeni

- ◆ mgr Katarzyna Kopka
- ◆ mgr Bartłomiej Kot
- ◆ mgr Artur Kulikowski de Nałęcz
- ◆ mgr Joanna Łybek-Cebula
- ◆ mgr Elżbieta Mirowska

Medale Komisji Edukacji Narodowej przyznawane są za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania, w szczególności w obszarze działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz kształcenia i doskonalenia na-

uczycieli. Medalami udekorowała odznaczonych dolnośląska wicekurator Danuta Leśniewska.

Medalem Komisji Edukacji Narodowej zostali odznaczeni

- ◆ dr Elżbieta Baczyńska
- ◆ prof. Iwona Bartoszewicz
- ◆ dr Wojciech Cegła
- ◆ prof. Zbigniew Jaskólski
- ◆ prof. Krzysztof Kawalec
- ◆ dr Monika Klimowicz
- ◆ prof. Jan Maciejewski
- ◆ prof. Maciej Mróz

- ◆ prof. Beata Ociepka
- ◆ prof. Waldemar Okoń
- ◆ dr Krzysztof Omiljanowski
- ◆ prof. Bogdan Rok
- ◆ dr Wanda Sawka-Dobrowolska
- ◆ prof. Zbigniew Szewczuk
- ◆ prof. Jakub Tyszkiewicz
- ◆ prof. Joanna Wojdon
- ◆ prof. Barbara Wiśniewska-Paź
- ◆ prof. Danuta Zalewska
- ◆ mgr Alena Zipser
- ◆ dr Marcelina Zuber

Odnaczeni Medalem Złotym za Długoletnią Służbę z wojewodą Aleksandrem Markiem Skorupą

Uchonorowani Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę

Odnaczeni Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę

Udekorowani Medalem Komisji Edukacji Narodowej z dolnośląską wicekurator Danutą Leśniewską

Medal 20-lecia Państwowej Straży Pożarnej dla JM Rektora prof. Marka Bojarskiego

◆◆◆
**MEDALE OKOLICZNOŚCIOWE
Z OKAZJI 20-LECIA PAŃSTWOWEJ
STRAŻY POŻARNEJ**

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej gen. brygadier Wiesław Leśniewicz przyznał pracownikom naszej uczelni medale okolicznościowe z okazji 20-lecia powołania Państwowej Straży Pożarnej.

Medale wręczył dolnośląski komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej Andrzej Szcześniak. Komendant poin-

formował wcześniej, że 20 lat temu pracownicy z Wydziału Prawa i Administracji tworzyli wspólnie z dolnośląskimi strażakami dwie ustawy: ustawę o Państwowej Straży Pożarnej i ustawę o ochronie przeciwpożarowej. Pozwoliło to na stworzenie nowoczesnej formacji, jaką jest Straż Pożarna, i Krajowego Systemu Gaśniczego, którego filarem jest Państwowa Straż Pożarna, a także ochotnicze straże pożarne. Medale otrzymali:

- ◆ JM Rektor prof. Marek Bojarski
- ◆ dr Mieczysław Cenin
- ◆ prof. Edward Gniewek
- ◆ prof. Włodzimierz Gromski
- ◆ prof. Tadeusz Kocowski
- ◆ mgr Maciej Lamparski

NAGRODA KSIĘŻNEJ JADWIGI ŚLĄSKIEJ

Księżna Jadwiga Śląska, orędowniczka wzajemnego zrozumienia i pojednania, jest przykładem silnych więzi międzynarodowych. Dla zachowania wyznawanych przez nią wartości i wzorców zachowań przed siedmioma laty ustanowiona została nagroda nazwana jej imieniem. Pomysłodawcami nagrody byli rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, prezydent miasta Wrocławia oraz członkowie Salonu Śląskiego. Honorowane są nią osoby, które swoją postawą dają świadectwo życia ponad podziałami i ponad granicami działając na rzecz międzynarodowej współpracy.

Do grona dotychczasowych laureatów nagrody dołączyli: prof. Jerzy Buzek, premier RP w latach 1997–2001, przewodniczący Parlamentu Europejskiego w latach 2009–2012, oraz wybitny dyrygent Kurt Masur. Niestety, nagrodzeni ze względu na swoje obowiązki nie mogli przybyć na uroczystość. Statuetki zostaną wręczone laureatom przy najbliższej możliwej okazji.

ZŁOTY MEDAL DLA WOLFGANGA SCHRÖDERA

Senat Uniwersytetu Wrocławskiego, w uznaniu szczególnych zasług na rzecz naszej uczelni, przyznał Złoty Medal Uniwersytetu Wrocławskiego Wolfgangowi Schröderowi, kanclerzowi Brandenburgskiego Technicznego Uniwersytetu w Cottbus.

Wolfgang Schröder jest od wielu lat zaangażowany w polsko-niemiecką współpracę instytucji naukowych miasta Cottbus i Uniwersytetu Wrocławskiego. Regularnie prowadzi dla naszych studentów wykłady z prawa finansowego w kontekście finan-

foto. Jerzy Katarzyński

foto. Jerzy Katarzyński

foto. Jerzy Katarzyński

foto. Jerzy Katarzyński

Uchonorowani Medalem 20-lecia Państwowej Straży Pożarnej

sowania działań na rzecz ochrony środowiska. Życzliwe i otwarte nastawienie pana kanclerza do współpracy międzynarodowej ma duży wpływ na wymianę naukowo-badawczą między obiema uczelniami.

MEDAL PAMIĄTKOWY UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

Wicemarszałek województwa dolnośląskiego Radosław Mołoń został uhonorowany Medalem pamiątkowym naszej uczelni. Medal został wręczony przez JM Rektora w dowód uznania dla działalności na rzecz Uniwersytetu Wrocławskiego.

LAUREAT ZŁOTEJ SERII UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

W 2007 roku został ustanowiony konkurs Rektora na publikację książki w Złotej Serii Uniwersytetu Wrocławskiego. Laureatem

foto. Jerzy Katarzyński

Statuetki nagrody Księżnej Jadwigi Śląskiej

Złoty Medal UWr dla Wolfganga Schrödera

Medal pamiątkowy UWr dla Radosława Mołonia, wicemarszałka województwa dolnośląskiego

Laureat Złotej Serii Rektora UWr prof. Mirosław Kocur

tegorocznej szóstej edycji tego konkursu został teatrolog z Instytutu Kulturoznawstwa prof. Mirosław Kocur. Siódmą książką, która ukaże się w Złotej Serii Uniwersytetu Wrocławskiego, będzie jego praca pt. „Źródła teatru”.

Autor analizuje w niej praktyki kulturowe uprawiane od paleolitu aż po antyk, czyli rytuały, przedstawienia, malowidła, sposoby zdobienia ciała, pismo i teksty.

Wyprawa do „Źródeł teatru” rozpoczyna się na wyspie Bali, gdzie autor spędził miesiąc i zachwycił się bogactwem tamtejszych praktyk performatywnych. Analizie sztuki Balijszczyków, widowiskom regulującym całe ich życie, poświęcony jest obszerny wstęp do książki, a zamyka ją kłamrowo refleksja o wpływie globalizacji na kulturę Bali i Tybetu.

Mirosław Kocur, reżyser i teatrolog, jest profesorem Uniwersytetu Wrocławskiego i Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie. Pochodzi z Wałbrzycha, ukończył budownictwo lądowe na Politechnice Wrocławskiej (1979) i reżyserię w krakowskiej PWST (1986). Budował mosty na Podkarpaciu i uczestniczył w projektach Teatru Laboratorium Jerzego Grotowskiego. Reżyserował i wykładał w Polsce, Szwajcarii, Włoszech, Wielkiej Brytanii, Grecji i Stanach Zjednoczonych. Doktorat o teatrze antycznej Grecji obronił w 1999 roku na Uniwersytecie Wrocławskim. Rozprawa była pierwszym polskim opracowaniem o praktyce teatru greckiego. Ukazała się jako „Teatr antycznej Grecji” i została wyróżniona Dolnośląskim Brylantem Roku 2001. Podstawą uzyskanej w 2006 roku habilitacji była monografia „We władzy teatru. Aktorzy i widzowie w antycznym Rzymie” – nagrodzona przez polską sekcję Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyki Teatralnej. Dwa lata temu do rąk czytelników trafiła trzecia monografia Mirosława Kocura – „Drugie narodziny teatru. Performanse mnichów anglosaskich”. Profesor jest członkiem European Network of Research and Documentation of Performances of Ancient Greek Drama. Publikuje m.in. w „Teatrze” i „Dialogu”. (por)

NAGRODZENI PRZEZ REKTORA

Tradycyjnie co roku z okazji Święta Uniwersytetu Wrocławskiego przyznawane są Nagrody Rektora w trzech kategoriach: naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. – Nasz Uniwersytet zajmuje wysoką pozycję zarówno w dziedzinie badań naukowych, jak i w prowadzeniu działalności dydaktycznej. Działalność orga-

nizacyjna jest również niezbędna – powiedział przed wręczeniem nagród prof. Adam Jezierski, prorektor ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą. – Najlepsi z najlepszych otrzymują nagrody. Ponieważ nagród jest dużo, dlatego wytypowani zostali przedstawiciele wydziałów.

Nagrodami JM Rektora zostali uhonorowani w Auli Leopoldyńskiej i odebrali dyplomy z rąk prof. Adama Jezierskiego

- ◆ dr hab. Justyna Bajda z Instytutu Filologii Polskiej
- ◆ dr Marcin Bieńkowski z Instytutu Informatyki

- ◆ prof. Marek Bożejko z Instytutu Matematycznego
- ◆ prof. Jan Burdukiewicz z Instytutu Archeologii
- ◆ dr Grzegorz Kondrat z Instytutu Fizyki Teoretycznej
- ◆ prof. Ryszard Kryza z Instytutu Nauk Geologicznych
- ◆ prof. Zbigniew Kurcz z Instytutu Socjologii
- ◆ prof. Tadeusz Lebioda z Instytutu Studiów Międzynarodowych
- ◆ dr hab. Łukasz Machaj z Katedry Doktryn Politycznych i Prawnych
- ◆ dr Magdalena Migocka z Instytutu Biologii Eksperymentalnej

- ◆ prof. Marek Nowicki z Instytutu Fizyki Doświadczalnej
- ◆ prof. Bogusław Pawłowski z Katedry Biologii Człowieka
- ◆ dr Piotr Smoleński z Zakładu Chemii i Ochrony Środowiska
- ◆ dr Katarzyna Szalonka z Instytutu Nauk Ekonomicznych
- ◆ prof. Andrzej Szczepaniak z Zakładu Biofizyki
- ◆ prof. Stefania Walasek z Instytutu Pedagogiki

zebr. Kazimiera Dąbrowska

Nagrodzeni Nagrodami JM Rektora z prorektorem prof. Adamem Jezierskim

Uroczystość uświetnił występ Chóru UWr Gaudium pod batutą prof. Alana Urbanka

Honory akademickie dla nowego doktora h.c. naszej uczelni

Laureaci Nagród Kolegium Rektorów i wrocławscy stypendyści

Wieczorem 15 listopada w Auli Leopoldyńskiej wręczone zostały laureatom doroczne nagrody Kolegium Rektorów oraz dyplomy zwycięzcom i wyróżnionym w tegorocznym Wrocławskim Programie Stypendialnym. Spotkanie poprowadził przewodniczący prof. Roman Kołacz, rektor wrocławskiego Uniwersytetu Przyrodniczego. Podsumował w wystąpieniu działania i inicjatywy środowiskowe.

Rektorom towarzyszyli profesorowie lwowskich uczelni, którzy przed południem złożyli kwiaty pod pomnikiem martyrologii profesorów lwowskich. Rektor Roman Kołacz powitał więc gości honorowych: prof. Yurija Bobało, rektora Politechniki Lwowskiej, i prorektorów tej uczelni prof. Yuriya Rashkevycha i prof. Volodymyra Pavlysha; prof. Volodymyra Snitynskiego, rektora Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu Rolniczego w Dublanach, oraz prorektora prof. Ivana Korchynskiego; prof. Ewgenija Prystupę, rektora Uniwersytetu Państwowego Kultury Fizycznej we Lwowie; prof. Victora Szewczuka, prorektora ds. nauki Lwowskiej Akademii Komercyjnej wraz z żoną Natalią, ks. prof. Bogdana Pracha, wicerektora Ukraińskiego Katolickiego Uniwersytetu we Lwowie, prof. Vitaliya Rysina, dziekana Wydziału Finansowo-Ekonomicznego Lwowskiego Instytutu Bankowości Narodowego Banku Ukrainy wraz z prof. Ganną Golub, zastępcą dyrektora Lwowskiego Instytutu Bankowości.

Nagrodą Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola i Zielonej Góry im. prof. Józefa Dudka za działalność na rzecz integracji

środowiska akademickiego w 2012 roku rektorzy uhonorowali JEKsc. ks. prof. Mariana Gołębiewskiego, arcybiskupa metropolitę wrocławskiego. Rektorzy docenili twórcze zaangażowanie laureata w pracy duszpasterskiej i naukowej oraz inicjatywy na rzecz współpracy w środowisku akademickim regionu. Wśród wielu zasług wymieniono m.in. kontynuowanie idei opłatka dla środowiska akademickiego i ufundowanie prywatnych stypendiów dla zdolnych niezamożnych studentów wrocławskich uczelni (dotychczas kapituła przyznała stypendia 35 studentom). Laudację wygłosił prof. Marek Ziętek, rektor wrocławskiej Akademii Medycznej.

Nagrodę stanowiło dzieło artystyczne, czyli grafika namalowana przez prof. Przemysława Tyszkiewicza z wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych.

SŁOWO KS. BP. MARIANA GOŁĘBIEWSKIEGO, LAUREATA NAGRODY KOLEGIUM REKTORÓW

Ks. bp Marian Gołębiewski powiedział m.in., dziękując za nagrodę: – Nauka pociągała mnie swoją tajemniczością i precyzją, więc od wczesnych lat życia wzbudzała moją ciekawość. Zainteresowania moje zmieniały się wraz z wiekiem. Pociągały mnie książki, najpierw w sposób bibliofilski, a potem ze względu na treść. W szkole średniej, choć w moich zainteresowaniach dominowała matematyka, chętnie też poznawałem literaturę piękną i języki obce, z łaciną na czele. W seminarium najpierw urzekła mnie filozofia, z przewagą filozofii przyrody. Później znalazłem się na seminarium z teologii dogmatycznej. Wysłany na Katolicki Uniwersytet Lubelski podjąłem studia biblijne, które kontynuowałem na Papieskim Instytucie w Rzymie. Z bibliistyki zrobiłem doktorat i habilitację, z tej też dziedziny przez wiele lat prowadziłem wykłady na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie.

Obecnie interesuję się z konieczności wieloma zagadnieniami, które przekraczają granice bibliistyki. Do tego zmusza mnie posługa biskupia i życie. Trzeba było pogłębić wiele zagadnień teologicznych, m.in. problemy z etyki zawodowej, nauki społecznej Kościoła czy też problemy bioetyczne. Poza naukami teologicznymi zawsze fascynowała mnie astronomia i nowe odkrycia w tej dziedzinie, budowa Wszechświata i Ziemi. Wielkie nadzieje

łączyłem z lotami kosmicznymi, które nie przyniosły tych wyników, które sobie kiedyś wyobrażałem.

U wielkich uczonych Kościoła podziwiałem ich rozległą wiedzę idącą w parze z głębią wiary. Spośród uczonych wyniesionych na ołtarze najbardziej fascynowali mnie następujący: św. Ambroży, św. Hieronim – egzegeta i tłumacz Pisma św., św. Augustyn – prawdziwy geniusz Kościoła zachodniego, św. Grzegorz Wielki i św. Tomasz z Akwinu. Z polskich profesorów i świętych podziwiałem zawsze św. Jana Kantego, „w którym wiedza i mądrość szuka przymierza ze świętością” – tak to sformułował Jan Paweł II. Z rektorów uniwersyteckich godnych zauważenia trzeba wymienić dwóch duchownych z czasów nowożytnych: św. bp. Józefa Pelczara, rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, i św. abp. Józefa Bilczewskiego, rektora Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Z wybitnych niewiaści chciałbym wymienić św. Hildegardę z Bingen, którą Benedykt XVI dołączył do grona doktorów Kościoła, frankońską wizjonerkę i mistyczkę, a także uzdrowicielkę, kompozytorkę i reformatorkę religijną. Bez wątplenia do najbardziej uczonych świętych kobiet należy Edyta Stein. Byłem i ciągle jestem pod wrażeniem jej niezwyklej drogi życiowej i duchowości. Jest to niemiecka filozof żydowskiego pochodzenia, konwertytka, męczennica Au-

schwitz. Współpracowała z takimi sławami nauki, jak: Edmund Husserl, Max Scheler czy Roman Ingarden. Świętość uczonych jest najlepszym potwierdzeniem faktu, że wiara i rozum nie tylko nie wykluczają się, ale uzupełniają się wzajemnie, prowadzą człowieka do odwiecznej prawdy. Podobnie sądzą wielcy uczeni świeccy, jak Izaak Newton, Blaise Pascal, Gottfried Wilhelm Leibniz, Kartezjusz i Karol Linneusz. Zastanawiające jest, że w wypowiedziach najwybitniejszych uczonych w dziejach ludzkości powtarza się spostrzeżenie, że im więcej wiedzy, tym bliżej jest się Boga. Na przykład – Max Planck: dla wierzącego Bóg stoi na początku, dla fizyka zaś na końcu wszelkich dociekań; Albert Einstein: im bardziej zgłębiam naukę, tym bardziej wierzę w Boga. Chciałbym dodać, że – moim zdaniem – ta koncepcja czy idea Boga u Einsteina ma trochę charakter panteistyczny; Ludwik Pasteur: mało wiedzy oddala od Boga, dużo wiedzy sprowadza do niego z powrotem; Werner Heisenberg: pierwszy łyk ze szklanki nauk przyrodniczych zmienia ciebie w ateistę, na dnie szklanki zaś czeka na ciebie Bóg; William Phillips: Bóg dał nam niesamowicie fascynujący świat, który możemy zamieszkiwać i badać. Wszystkie te wypowiedzi utwierdzają mnie w przekonaniu, że nauka i wiara dają się pogodzić na drodze rzetelnego dochodzenia do prawdy.

Bp Marian Gołębiewski, metropolita wrocławski, Wielki Kanclerz Papieskiego Wydziału Teologicznego. Doktor nauk biblijnych, doktor habilitowany teologii, były profesor nadzwyczajny teologii w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie i na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, doktor honoris causa wrocławskiego Papieskiego Wydziału Teologicznego. Członek Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski (KEP), przewodniczący Rady ds. Apostołów Świeckich, przewodniczący Zespołu KEP ds. Społecznych Aspektów Intronizacji Chrystusa Króla, członek Rady Naukowej KEP, członek Komisji Nauki Wiary, a w jej obrębie przewodniczący Sekcji Nauk Biblijnych, członek zespołu Biskupów ds.

Duszpasterskiej Troski o Radio Maryja, członek Rady Ekonomicznej KEP.

Urodzony 22 września 1937 roku w Trzebuchowie nieopodal Koła (Diecezja Włocławska). Wyświęcony na kapłana 24 czerwca 1962 roku w świątyni katedralnej Wniebowzięcia NMP we Włocławku. 20 lipca 1996 roku wyniesiony przez papieża Jana Pawła II do godności biskupa ordynariusza koszalińsko-kołobrzeskiego, sakrę biskupią – poprzedzoną uroczystym ingresem do katedry Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie – otrzymał w tej świątyni 31 sierpnia 1996 roku. 8 września 1996 roku odbył się ingres do konkatedry Wniebowzięcia NMP w Kołobrzegu. 3 kwietnia 2004 roku został arcybiskupem metropolitą wrocławskim, ingres do Katedry Wrocławskiej był 24 kwietnia 2004 roku.

J. Ekc. ks. prof. Marian Gołębiewski, arcybiskup metropolita wrocławski, laureatem Nagrody Kolegium Rektorów 2012

Laureatem Nagrody Kolegium Rektorów za szczególne działania i osiągnięcia w środowisku studenckim zostało Duszpasterstwo Akademickie „Redemptor”, które „aktywnie wspiera wychowanie młodego pokolenia w duchu miłości, partnerstwa i odpowiedzialności za drugiego człowieka”. W Duszpasterstwie „Redemptor” działają studenci i absolwenci wrocławskich uczelni. Współuczestniczą oni m.in. w organizacji pielgrzymek akademickich do Częstochowy, współorganizują studencki obóz wakacyjny w Białym Dunajcu, zajmują się propagowaniem idei honorowego krwiodawstwa. Do istotnych zasług Duszpasterstwa Akademickiego „Redemptor” zaliczyć można organizowanie wspólnie z Organizacją Donum „Koncertów na Tekach” na akademickim osiedlu Wittigowo, w których uczestniczyło ostatnio ponad 4 tys. osób, pomoc charytatywną dla ośrodka samotnych matek z dziećmi i rodzin najbardziej potrzebujących, a także rozwijanie talentów poprzez warsztaty, chór, koło teatralne i poszerzanie wiedzy (laboratorium miłości), akcję ewangelizacyjną na EURO 2012.

Inspiratorem wydarzeń organizowanych przez Duszpasterstwo „Redemptor” jest o. Mariusz Simonowicz. Laudatorem był prof. Tadeusz Więckowski, rektor Politechniki Wrocławskiej. Nagrodę stanowiła ceramika autorstwa dr Bożeny Sacharczuk z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

Cytatem z wiersza Tadeusza Różewicza „Ocalony” o poszukiwaniu mistrza o. Mariusz Simonowicz podkreślił, dziękując za nagrodę, że młodzi szukają nauczyciela i mistrza, a duszpasterstwa otwierają im oczy na to, co wartościowe, i pokazują, że jest jeszcze inny Mistrz. Do duszpasterstw akademickich, gdzie odbywa się formacja duchowa, trafiają też ludzie niewierzący i poszukujący. Motto przyświecające Duszpasterstwu „Redemptor”: robić coś przez studentów dla studentów. Podczas uroczystości wręczone zostały także dyplomy doktorantom, laureatom Wrocławskiego Programu Stypendialnego. W programie tym wsparcie otrzymują doktoranci, studenci studiujący na uczelniach zagranicznych, laureaci olimpiad i uczestnicy programu „Wrocławski Absolwent”.

Dotychczas wsparcie w wysokości 2000 zł udzielane doktorantom obejmowało:

Stypendium im. Maxa Borna przyznawane w zakresie nauk fizycznych i chemicznych, Stypendium im. Hugona Steinhausa – w zakresie nauk matematycznych, i Stypendium im. Ludwika Hirszfelda – w zakresie nauk biologicznych i medycznych.

Do tej puli, od roku akademickiego 2012/2013, doszły stypendia, o które ubiegali się humaniści i artyści: Stypendium im. Wincentego Stysia przyznawane w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych i Stypendium im. Jerzego Grotowskiego przyznawane w dziedzinie sztuki.

Laureaci odebrali dyplomy z rąk wiceprezydenta Adama Grehla. Nazwiska laureatów i wyróżnionych ogłosił prof. Tadeusz Luty, doradca prezydenta Wrocławia ds. współpracy z uczelniami wyższymi, przewodniczący kapituł poszczególnych programów stypendialnych, które tworzyli uznani uczeni wrocławscy, a mianowicie Kapitułę Stypendium im. Ludwika Hirszfelda: prof. Marian Klinger, prof. Czesław Radzi-

Uroczystość uświetnił skrzypek Robert Bachara

Monika Danielewska z PW wręczająca nagrody i wyróżnienia imieniem stypendystów

Wspólna fotografia rektorów, gości ze Lwowa, nagrodzonych i stypendystów w Auli Leopoldyńskiej

Laureat w otoczeniu rektorów podziwia nagrodę

Nagroda Rektorów dla Duszpasterstwa „Redemptor” i o. Mariusza Simonowicza

kowski, prof. Tadeusz Trziszka; Kapitułę Stypendium im. Hugona Steinhausa: dr Bogdan Aniszczuk, prof. Roman Duda, prof. Aleksander Weron, prof. Jerzy Świątek; Kapitułę Stypendium im. Maxa Born: prof. Krzysztof Abramski, dr Mariusz Jaworski (inicjator stypendium), prof. Robert Olkiewicz; Kapitułę Stypendium im. Wincentego Stysia: prof. Janusz Degler,

prof. Dariusz Doliński, prof. Bogusław Fiedor; Kapitułę Stypendium im. Jerzego Grotowskiego: prof. Grzegorz Kurzyński, Zbigniew Rybczyński, prof. Jacek Szewczyk. Pierwszej oceny dorobku ponad 100 zgłoszonych kandydatów dokonali członkowie wrocławskiej Akademii Młodych Uczonych i Artystów. Prof. Luty podkreślił, że w opinii kapituły dorobek niektórych stypendystów,

z publikacjami w prestiżowych czasopiśmie, zasługuje na habilitację.

W imieniu stypendystów i wyróżnionych podziękowała Monika Danielewska z Politechniki Wrocławskiej.

Uroczystość uświetnił występem dr Robert Bachara, skrzypek z wrocławskiej Akademii Muzycznej.

TEGOROCZNI LAUREACI I OSOBY WYRÓŻNIONE WE WROCŁAWSKIM PROGRAMIE STYPENDIALNYM

STYPENDIUM IM. LUDWIKI HIRSZFELDA – W ZAKRESIE NAUK BIOLOGICZNYCH I MEDYCZNYCH

laureaci

- ◆ Monika Danielewska – Politechnika Wrocławska, Wydział Podstawowych Problemów Techniki, promotor prof. D. Robert Iskander, Politechnika Wrocławska, Wydział Podstawowych Problemów Techniki
- ◆ Rafał Donczew – Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu, promotor prof. Jolanta Zakrzewska-Czerwińska, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Biotechnologii

- ◆ Błażej Misiak – Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich, Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego, promotor prof. Andrzej Kiejna, Uniwersytet Medyczny, Katedra i Klinika Psychiatrii

wyróżnieni

- ◆ Hanna Burska – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Biotechnologii, promotor prof. Ewa Marcinkowska, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Biotechnologii
- ◆ Barbara Boczkowska – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Biologicznych, promotor prof. Zuzanna Drulis-Kawa, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Biologicznych
- ◆ Katarzyna Pala – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Biotechnologii, promotor prof. Jacek Otlewski, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Biotechnologii
- ◆ Agnieszka Żelaźniewicz – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Biologicznych,

promotor prof. Bogusław Pawłowski, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Biologicznych

STYPENDIUM IM. HUGONA STEINHAUSA – W ZAKRESIE NAUK MATEMATYCZNYCH

laureaci

- ◆ Maciej Dołęga – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Matematyki i Informatyki, promotor dr hab. Piotr Śniady, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Matematyki i Informatyki
- ◆ Janusz Gajda – Politechnika Wrocławska, Wydział Podstawowych Problemów Techniki, promotor prof. Marcin Magdziarz, Politechnika Wrocławska, Wydział Podstawowych Problemów Techniki

wyróżnieni

- ♦ Jakub Tomczak – Politechnika Wrocławska, Wydział Informatyki i Zarządzania, promotor prof. Jerzy Świątek, Politechnika Wrocławska, Wydział Informatyki i Zarządzania
- ♦ Tomasz Szarek – Instytut Matematyczny PAN Oddział we Wrocławiu, promotor prof. Adam Nowak, Instytut Matematyczny PAN Oddział we Wrocławiu

STYPENDIUM
IM. MAXA BORNA
– W ZAKRESIE NAUK
FIZYCZNYCH I CHEMICZNYCH

laureat

- ♦ Bartosz Szyszko – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Chemii, promotor prof. Lechosław Latos-Grażyński, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Chemii

wyróżniony

- ♦ Adam Pomorski – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Biotechnologii, promotor dr hab. Artur Krężel, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Biotechnologii

STYPENDIUM
IM. WINCENTEGO STYSIA
– W ZAKRESIE NAUK SPOŁECZNYCH
I HUMANISTYCZNYCH

laureaci

- ♦ Margaret Ohia – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny, promotor prof. Irena Kamińska-Szmaj, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny
- ♦ Kamil Pietrowiak – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, promotor prof. Eugeniusz Kłosek, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych

wyróżnieni

- ♦ Dominika Skiba – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny, promotor prof. Marian Ursel, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny
- ♦ Agnieszka Sorokowska – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, promotor prof. Andrzej Szmajke, Akademia Wychowania Fizycznego, Wydział Wychowania Fizycznego

- ♦ Anita Zbieg – Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, promotor prof. Władysław Jacek Paluchowski, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych

STYPENDIUM
IM. JERZEGO GROTOWSKIEGO
– W ZAKRESIE SZTUKI

laureat

- ♦ Rafał Łuc – Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Wydział Instrumentalny, promotor prof. Joachim Pichura, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Wydział Wokalno-Instrumentalny

wyróżniony

- ♦ Sebastian Dobiesz – Politechnika Wrocławska, Wydział Architektury, promotor prof. Zbigniew Bać, Politechnika Wrocławska, Wydział Architektury

WYSTĄPIENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOLEGIUM REKTORÓW JM PROF. ROMANA KOŁACZA

Prof. Roman Kołacz

Eminencjo,
Ekscelencje,
Panie Prezydencie,
Magnificencje,
Dostojni Goście!

Tradycyjnie co roku gromadzimy się 15 listopada w tej pięknej barokowej auli, aby zwieńczyć celebrowane od rana Święto Nauki Wrocławskiej. Podczas porannej Mszy św., której przewodniczył Ksiądz Rektor Andrzej Tomko, powierzyliśmy Bożej Opatrzności środowisko akademickie naszego miasta, pracowników,

studentów i doktorantów, naszych seniorów, a także tych wszystkich, którzy odeszli już przed nami do wieczności. Jak co roku oddaliśmy hołd pomordowanym i więzionym profesorom, ale po raz pierwszy w tej ceremonii towarzyszyli nam także goście ze Lwowa, profesorowie lwowskich uczelni, którzy są tutaj dziś z nami i których witam jeszcze raz bardzo serdecznie. Dziękujemy Państwu za obecność, za to, że możemy razem, wspólnie celebrować Święto Nauki Wrocławskiej. Mam jeszcze w pamięci naszą wizytę we Lwowie, w lipcu ubiegłego roku, kiedy to uczestniczyliśmy w ceremonii odsłonięcia pomnika upamiętniającego zamordowanych przez niemieckich nazistów profesorów uczelni lwowskich, który stanął na miejscu kaźni na Wzgórzach Wuleckich. Budowa tego monumentu stała się możliwa dzięki ofiarności społecznej oraz zaangażowaniu władz Lwowa i Wrocławia, ale także Politechniki Lwowskiej. Panu Rektorowi Yurijowi Bobale, obecnemu tu dziś z nami, serdecznie za ten szlachetny gest dziękujemy. Proszę też przyjąć gratulacje z okazji nadanej dziś godności doktora honoris causa Politechniki Wrocławskiej. Podczas dzisiejszych i wczorajszych uczelnianych uroczystości uhonorowaliśmy nagrodami i odznaczeniami wyróżniających się pracowników, tych, którzy najlepiej służą nauce i dydaktyce, odnoszą sukcesy i pomnażają dorobek swoich uczelni.

Dzisiejszym świętowaniem przypominamy, że w 1945 roku na gruzach zniszczonego wojną Wrocławia wspólnie tworzyliśmy życie akademickie i naukowe. Jego początek wyznacza symboliczna data 15 listopada 1945 roku, kiedy to dwaj wybitni uczeni, znany elektrochemik z Politechniki Lwowskiej prof. Kazimierz Idaszewski oraz światowej sławy lekarz i mikrobiolog prof. Ludwik Hirszfeld, wygłosili pierwsze po wojnie wykłady inauguracyjne rok akademicki na Uniwersytecie i Politechnice we Wrocławiu. Symboliczna, bo formalnie, na mocy sierpniowego dekretu, polska uczelnia już istniała, pierwsze nieregularne wykłady odbywały się od początku września, wpisy na studia rozpoczęły się w listopadzie, a oficjalna, uroczysta inauguracja roku akademickiego z udziałem władz państwowych odbyła się dopiero w czerwcu 1946 roku. To był wyjątkowy rok akademicki, bowiem przybysze, głównie ze Lwowa – profesorowie i potencjalni studenci, którym wojna brutalnie przerwała życiowe plany – pragnęli budować życie akademickie: studiować i prowadzić badania naukowe. Unia wrocławskich uczelni, Politechniki i Uniwersytetu, funkcjonowała według starych przedwojennych tradycji i doświadczeń lwowskich, wprowadzając w innym kształcie organizacyjnym, ale z całą pewnością lwowski *genius loci* udało

się przenieść do Wrocławia. Myślano wtedy o jednej szkole wyższej, mającej jedno- czyż wszystkie placówki szkolnictwa wyższego we Wrocławiu. Niestety, z przyczyn politycznych, bardzo szybko okazało się to niemożliwe. Dziś w zupełnie nowych warunkach do tej idei próbujemy powrócić. Niezależnie od tego inicjatywy sprzyjające współdziałaniu w ramach uczelni były nie tylko dostrzegane, lecz także doceniane. Symbolem tego jest przyznawanie przez Kolegium Rektorów dorocznej nagrody za integrację środowiska akademickiego, a od niedawna także za integracyjne inicjatywy studenckie.

Dzisiejsze święto to także okazja do refleksji nad kondycją polskiej nauki i szkolnictwa wyższego. Pakiet ustaw reformujących naukę obowiązuje już od dwóch lat, a rok temu weszła w życie znówelizowana ustawa o szkolnictwie wyższym. Pora więc na ocenę skutków tych zmian. Zmiany legislacyjne uruchomiły rzeczywistą konkurencję, sprawiając, że system szkolnictwa wyższego stał się bardziej pro jakościowy i prorozwojowy. System ten doceniła nawet Komisja Europejska i Rada Unii, określając reformy jako ambitne, które w większym stopniu łączą naukę z gospodarką i coraz lepiej przygotowują studentów do poruszania się na rynku pracy. Dla uczelni to niewątpliwie wzmożony wysiłek, zwłaszcza że wciąż funkcjonujemy w warunkach niewystarczającego finansowania i pogłębiającego się z roku na rok niżu demograficznego.

Finansowanie uczelni wspomagają jednak środki europejskie w ramach projektów badawczych, edukacyjnych, a przede wszystkim inwestycyjnych. To dzięki porozumieniu wrocławskich szkół wyższych w sprawie listy indykatywnej i życzliwości Urzędu Marszałkowskiego, za co Panu Marszałkowi serdecznie dziękuję, pozyskiwanie środków z Regionalnego Programu Operacyjnego na inwestycje przyniosło spektakularny sukces. A mówimy o dużych kwotach – w ramach 27 projektów uzyskaliśmy łącznie prawie 850 mln zł na inwestycje. Powstało wiele wspaniałych, nowoczesnych obiektów, jak choćby: Kompleks Edukacyjno-Badawczy Biotechnologii Uniwersytetu Wrocławskiego, gmachy GEOCENTRUM i TECHNOLIS Politechniki Wrocławskiej, Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej Uniwersytetu Ekonomicznego, Dom Śląskiego Aptekarza Uniwersytetu Medycznego, budynki wchodzące w skład kampusu Akademii Muzycznej, Centra Sztuk Użytkowych i Innowacyjności Akademii Sztuk Pięknych, kompleks boisk Akademii Wychowania Fizycznego czy Centrum Nauk o Żywności Uniwersytetu Przyrodniczego. Kolejne wielkie projekty inwestycyjne są w trakcie

realizacji, a uczelniane kampusy zamieniły się w place budowy.

Szanowni Państwo!

Uczelnie publiczne nie odczuły jeszcze wyraźnego zmniejszenia liczby kandydatów na studia stacjonarne, a na niektórych nawet przyjęto nieco więcej osób niż przed rokiem. W sumie na wrocławskich uczelniach publicznych kształci się prawie 107 tysięcy studentów, z czego 3/4 na studiach stacjonarnych. Wyraźnie ubywa kandydatów na studia niestacjonarne, na niektórych uczelniach przyjęto nawet o kilkaset osób mniej niż rok temu i ta tendencja – niestety – będzie się pogłębiała. Mamy tego świadomość. Dlatego tak ważne jest otwarcie się szkół wyższych na zagranicę i poszukiwanie kandydatów na studia nie tylko w Europie, lecz także w Azji, Afryce i Ameryce. W systemie *English Division* oraz w ramach programu Erasmus studiuje u nas niespełna 1700 studentów. To o wiele za mało. Potrzebna jest bardziej efektywna promocja uczelni za granicą. Dlatego przy Kolegium Rektorów powstała grupa robocza pod przewodnictwem prof. Bogusława Fiedora, której zadaniem będzie inicjowanie i koordynowanie promocji uczelni za granicą. W tym względzie liczymy na pomoc Prezydenta Miasta i Urzędu Marszałkowskiego. Powinniśmy pozyskiwać nie tylko kandydatów na studia, lecz także partnerów naukowych. To jest szczególnie obszar do współdziałania uczelni.

Cieszy nas, że tak aktywnie współpracują ze sobą uczelniane biura promocji w ramach projektu Wrocławski Indeks. Konkursy, targi edukacyjne i inne wspólne przedsięwzięcia podejmowane były przy wsparciu organizacyjnym i finansowym Urzędu Miasta. To zresztą jeden z wielu przykładów wyjątkowej współpracy uczelni wyższych z miastem. Warto wspomnieć choćby o Funduszu *Scientiae Wratislavienses*, z którego finansowane są wizyty we Wrocławiu wybitnych przedstawicieli świata nauki i kultury w ramach programu *Visiting Professors*. Od kilku lat realizowany jest Wrocławski Program Stypendialny Prezydenta Wrocławia, w którego ramach przyznawane są między innymi stypendia dla doktorantów z uczelni publicznych i niepublicznych oraz placówek naukowych wyróżniających się szczególnie osiągnięciami. W tym roku został on rozszerzony o jeszcze dwie kategorie: nauk społecznych i humanistycznych oraz sztuki. Podczas dzisiejszej uroczystości poznamy kolejnych dziewięciu laureatów tego programu. Pamiętajmy też m.in. o Programie Wrocławski Absolwent, dzięki któremu studenci ostatnich lat mogą uzupełnić swoje kompetencje na potrzeby nowoczesnego rynku pracy, czy Konkursie Wrocławska

Magnolia, w którym nagradzane są prace dyplomowe, podejmujące problematykę z zakresu szeroko pojętej ochrony środowiska i przyrody Wrocławia.

Wiele jest też obszarów współpracy z Urzędem Marszałkowskim, który – co godne uznania – od dwóch lat przyznaje nagrody pod nazwą „Najlepszy Absolwent Roku” dla naszych wyróżniających się absolwentów. Coraz więcej jest także inicjatyw podejmowanych w ramach współpracy między uczelniami. Trudno wymienić wszystkie, dlatego wspomnę tylko te najbardziej spektakularne, zaczynając od Wrocławskiej Akademickiej Sieci Komputerowej, powołanej jeszcze na początku lat dziewięćdziesiątych, przekształconej później we Wrocławskie Centrum Sieciowo-Superkomputerowe. Kolejne przykłady to choćby: funkcjonujące od 2001 roku Konsorcjum Bibliotek Wrocławskich i Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa, Wrocławski Park Technologiczny czy Wrocławskie Centrum Badań EIT+, a także takie przedsięwzięcie, jak na przykład Dolnośląski Festiwal Nauki. Uczelnie podejmują wspólne inicjatywy z podmiotami gospodarczymi, a intensyfikacji tych działań służyć miało m.in. powołanie Dolnośląskiej Rady Przedsiębiorczości i Nauki. W planach mamy stworzenie, razem z władzami miasta, wspólnego zaplecza socjalnego i kulturalnego jako studenckiego centrum uczelni wrocławskich. Realizujemy interdyscyplinarne projekty badawcze, tworzymy konsorcja i centra naukowe. Środowisko naukowe Wrocławia to nie tylko wyższe uczelnie, lecz także dwie czołowe placówki badawcze Polskiej Akademii Nauk: Instytut Niskich Temperatur oraz Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej, a także liczne zakłady Polskiej Akademii Nauk. Konieczna jest ściślejsza współpraca wrocławskich uczelni z tymi instytucjami naukowymi. Wspólnych projektów i pomysłów powinno być więcej. Potrzebna jest szeroko pojęta integracja uczelni polegająca nie tylko na realizacji wspólnych projektów dydaktycznych, badawczych czy infrastrukturalnych, ale także na zmianach instytucjonalnych. Tylko takie działania pozwolą zmierzyć się z globalnymi wyzwaniami współczesnego świata. Nie ukrywam, że marzy mi się ściślejsza integracja, ale takie działania należy podejmować ostrożnie i z rozwagą, przy pełnej akceptacji wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Tym wszystkim, którzy swoim zaangażowaniem, inwencją i kreatywnością przyczyniają się do twórczej współpracy i rozwoju naszych uczelni serdecznie dziękuję w imieniu Kolegium Rektorów, któremu od tego roku mam zaszczyt przewodniczyć.

zebr. Kazimiera Dąbrowska

Czoło lodowca Polonia schodzące do fiordu Arfersiorfik. Miejsce badań lwowskiej wyprawy polarnej z 1937 roku pod kierunkiem dr. Aleksandra Kosiby

Termy w Arktyce

Relacja z I wyprawy polarnej Uniwersytetu Wrocławskiego na Grenlandię.

Prowadzone w Arktyce przez przyrodników z Uniwersytetu Wrocławskiego badania polarne mają długą, ponad 50-letnią historię. Dotychczas obszarem eksploracji wrocławskich polarników był głównie Spitsbergen, stanowiący część Svalbardu. Pokryta lądolodem Grenlandia – największa wyspa świata (ponad 2,1 mln km²) – nie była w okresie powojennym poligonem badawczym wrocławskich naukowców. Tradycje badań jednak istnieją, bowiem w latach 30. ubiegłego stulecia pierwszą polską wyprawę

na Grenlandię zorganizował dr Aleksander Kosiba z Uniwersytetu we Lwowie, późniejszy profesor Uniwersytetu Wrocławskiego. W wyprawie tej uczestniczył również geomorfolog Alfred Jahn, profesor i były rektor naszej uczelni.

W 75. rocznicę wyprawy lwowskiej w lipcu 2012 roku zorganizowana została I wyprawa polarna Uniwersytetu Wrocławskiego na Grenlandię, w której wzięło udział 10 osób, w tym trzech hydrogeologów z Instytutu Nauk Geologicznych: prof. Henryk Marszałek – kierownik wyprawy, dr Lech Poprawski oraz mgr Michał Rysiukiewicz – doktorant. Rozpoznanie zachodniego wybrzeża

Grenlandii zapewnił jacht SY „Stary”, który przez trzy tygodnie pełnił funkcję zarówno środka transportu, jak i stacji badawczej. Obowiązki kapitana pełniła pani Ewa Skut z Wrocławskiego Oddziału Polskiego Związku Żeglarskiego. WOPZZ był współorganizatorem ekspedycji odpowiedzialnym za wyczarterowanie jachtu z klubu AZS w Szczecinie oraz logistyczną część wyprawy. Wyprawa została objęta patronatem przez Jego Magnificencję Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Marka Bojarskiego oraz Prezydenta Wrocławia dr. Rafała Dutkiewicza. Ekspedycja miała charakter badawczo-rekonesansowy. Jej głównym celem było

foto: Henryk Marszałek

foto: Henryk Marszałek

Henryk Marszałek i Michał Rysiukiewicz przy jednym z termalnych źródeł wyspy Disko. Widoczne rozwijające się w wodzie rdzawo-brunatne maty mikrobialne

określenie hydrogeologicznych warunków występowania ciepłych wód podziemnych w rejonie wyspy Disko, położonej w zachodniej części Grenlandii. Poza przeprowadzeniem objętych programem pomiarów hydrochemicznych, poboru prób wody i skał do badań laboratoryjnych, zespół badawczy postawił sobie za cel sprawdzenie aktualnych możliwości przeprowadzenia w przyszłości stacjonarnej wyprawy w pobliżu fiordu Arfersiorfik, gdzie przed wojną pracował zespół pod kierownictwem prof. Aleksandra Kosiby.

Aparatura, prowiant i cięższy sprzęt wyprawowy wyruszył jachtem „Stary” ze Szczecina w połowie maja bieżącego roku. Całość kilkumiesięcznego rejsu jachtu została podzielona na 9 etapów prowadzących ze

Szczecina przez Bergen w Norwegii, stolicę Islandii Reykjavik, do zachodniej Grenlandii i z powrotem przez Irlandię i Holandię do Polski. Jacht powrócił do macierzystego portu w Szczecinie 29 września.

Zespół hydrogeologów z Uniwersytetu Wrocławskiego doleciał do Nuuk na Grenlandii 29 czerwca, gdzie w porcie oczekiwał już na nich jacht. Po przygotowaniu jachtu do rejsu 10-osobowa załoga, w tym trójka badaczy, wyruszyła na północ w kierunku wyspy Disko. Kilkudniowa podróż IV etapu rejsu upływała w atmosferze szkoleń z zakresu żeglarstwa pod okiem kapitana i doświadczonych oficerów. Pobyt na jachcie podporządkowany był obowiązkowi wynikającym z pełnienia regularnych 4-godzinnych wacht w 3-osobowych zespołach. Członkowie wy-

prawy zostali również przeszkoleni w zakresie podstawowych czynności związanych z prowadzeniem jachtu, nawigacją oraz stawianiem żagli. Po czterech dobach spędzonych na morzu wśród gór lodowych i przy zmiennej, często wietrznej pogodzie, spowita we mgle i pokryta zielenią tundry wyspa Disko powitała załogę jachtu. Eksplorację wyspy rozpoczęliśmy od leżącego na południu głównego jej miasta Godhavn (inna nazwa Qeqertarsuaq – co oznacza w języku inuickim wielką wyspę), liczącego blisko 1100 mieszkańców. Pierwsze przejawy ciepłych źródeł o temperaturze kilkunastu stopni Celsjusza zarejestrowano w pobliżu zbudowanej przez Duńczyków Stacji Arktycznej. Następne źródła wykartowano i pomierzono w rejonie dwóch głęboko wciętych zatok

wyspy: Diskofjord i Mellemfjord. Większość powierzchni wyspy pokrywają grube pokrywy paleogeńskich bazaltów, tworzących wyeksponowane w morfologii czerwono-brunatne masywy skalne, silnie wietrzejące w surowym arktycznym klimacie. Wyspa Disko znana jest również z wystąpień złóż żelaza.

Wszystkie zaplanowane badania, w tym pomiary hydrogeologiczne i hydrogeochemiczne występujących na Disko źródeł wód termalnych, zostały zrealizowane. Pobrane na lądzie próbki wód podziemnych od-

powiednio zabezpieczono już na jachcie i przygotowano do transportu do kraju, gdzie w laboratoriach oznaczony został ich skład chemiczny i izotopowy. Równie ważnym etapem prac były badania mikrobiologiczne, prowadzone przy współpracy z dr Dorotą Górniak z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Pozwalają one określić genetyczną różnorodność tlenowych i beztlenowych fototroficznych mikroorganizmów występujących w matach mikrobialnych gorących źródeł zachodniego wybrzeża Grenlandii.

Pracom terenowym sprzyjała słoneczna i ciepła pogoda, z anomalnie wysokimi temperaturami. Temperatury powietrza, przekraczające niekiedy nawet 20°C, oraz brak opadów ułatwiał poruszanie się w trudnym górskim terenie. Wielkim utrudnieniem były ogromne ilości komarów i muszek, zmuszające do zakładania siatek ochronnych na głowę. Owady te oraz wysoka temperatura powietrza były powodem przeniesienia się zwierząt lądowych w wyższe, chłodniejsze partie gór lub w północne rejony Grenlandii. Obecność licznych wielo-

Członkowie wyprawy w rejonie Ilulissat. Od lewej stoją: Henryk Marszałek, Lech Poprawski, Michał Adamski; siedzi Michał Rysiukiewicz

Góry lodowe w zatoce Disko

Góry lodowe w zatoce Disko

Spiętrzone masy lodu wylotu lodowca Jakobshavn w rejonie Icefjord koło Ilulissat

rybów i fok spotykanych na morzu rekompensowała uczestnikom brak zwierząt na lądzie. Poza *canis familiaris* (psy grenlandzkie) nie widać było żadnych innych zwierząt. Po zakończeniu badań na wyspie Disko jacht popłynął w kierunku m. Ilulissat (duń. Jakobshavn). W pobliżu tej miejscowości uchodzi do morza przez Icefjord lodowiec Sermeq Kujalleq – jeden z najbardziej znanych i najszybciej przesuwających się lodowców (19 m na dobę). Powstają tu ogromne ilości gór lodowych, pokrywające na długości kilkudziesięciu kilometrów

fiord oraz znaczne przestrzenie morza w rejonie zachodniej Grenlandii. Ostatnim etapem wyprawy było wpłynięcie z cieśniny Davisa do długiego (152 km) i głębokiego (ponad 150 m) fiordu Arfersiorfik, dochodzącego do czoła lodowca Polonia. Tam, w rejonie działań w latach 30. ekspedycji lwowskiej opróbowano wody Jeziora Dybowskiego i chłodnych źródeł do badań hydrochemicznych, izotopowych i mikrobiologicznych. Skonfrontowano również aktualny przebieg linii czoła lodowca Polonia z jego zasięgiem z lat 30.

ubiegłego wieku, pokazanych na mapie opracowanej wówczas przez zespół dr. Aleksandra Kosiby. Analiza porównawcza zasięgu lodowca wykazała bardzo dużą zgodność współczesnego położenia czoła lodowca z tym sprzed 75 lat, co jest istotne przy rozważaniach zmian klimatycznych w tej części Grenlandii.

Naukowo-żeglarska przygoda zakończyła się w miejscowości Sisimiut, gdzie w porcie nastąpiła wymiana załogi. Członkowie polarnej wyprawy Uniwersytetu Wrocławskiego założyli biwak na brzegu morza,

gdzie spędzili kilka dni, nocując w namiocie wyprawowym w oczekiwaniu na samolot. Pod koniec lipca powrócili samolotem przez Kangerlussuaq (jedyną lotnisko na Grenlandii przyjmującą duże samoloty pasażerskie), Kopenhagę i Monachium do Wrocławia.

Przeprowadzone na Grenlandii badania polarnego środowiska wodnego wplatają się w cykl prac badawczych w Arktyce, rozpoczętych w naszej uczelni po kilkuletniej przerwie w 2003 roku z inicjatywy profesora Andrzeja Witkowskiego. Włączone są również w nurt ogólnonaukowych badań nad zmianami ekosystemów, jakie zachodzą w środowiskach polarnych w związku ze zmianami klimatycznymi. Zebrany podczas wyprawy materiał badawczy zostanie opracowany w postaci stosownej publikacji oraz zaprezentowany specjalistom z dziedziny hydrologii polarnej na krajowych i zagranicznych konferencjach. Należy mieć nadzieję, że tegoroczna wyprawa grenlandzka zainicjuje cykl badań wrocławskich polarników z Uniwersytetu Wrocławskiego w innych obszarach podbiegunowych naszego globu oraz że lwowskie i wrocławskie tradycje badań polarnych będą kontynuowane, niezależnie od sytuacji ekonomicznej uczelni i kraju. Rola i znaczenie Uniwersytetu Wrocławskiego rośnie bowiem w miarę zaangażowania się naszych polarników w programy badawcze realizowane wspólnie z różnymi zarówno polskimi, jak i zagranicznymi ośrodkami akademickimi.

Henryk Marszałek

fot. Henryk Marszałek

Jacht „Stary” w pobliżu m. Ilulissat (zachodnia Grenlandia).
Na pierwszym planie Michał Rysiukiewicz, na lewo Lech Poprawski

fot. Henryk Marszałek

Prace na jachcie: pomiary hydrochemiczne i przygotowanie próbek wody do transportu do Polski

fot. Henryk Marszałek

Góry lodowe w zatoce Disko

Rozmaitości

■ Nominacje profesorskie i nagrody

24 października na cokuwartalnym uroczystym spotkaniu członków Senatu naszej uczelni w Oratorium Marianum JM Rektor prof. Marek Bojarski wręczył akty mianowania na stanowiska profesorów w Uniwersytecie Wrocławskim oraz dyplomy i listy gratulacyjne wyróżnionym w wielu konkursach.

Nominowani na stanowisko profesora zwyczajnego w UWr zostali

- ◆ **prof. Stanisław Ciok** z Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego
- ◆ **prof. Jacek Puziewicz** z Instytutu Nauk Geologicznych
- ◆ **prof. Stefania Walasek** z Instytutu Pedagogiki
- ◆ **prof. Leszek Berezowski** z Instytutu Filologii Angielskiej
- ◆ **prof. Marek Winiarczyk** z Instytutu Historycznego

Nominowani na stanowisko profesora zwyczajnego

Stanowisko profesora nadzwyczajnego otrzymali

- ◆ **prof. Maciej Matwijów** z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
- ◆ **prof. Marek Wróblewski** z Instytutu Studiów Międzynarodowych
- ◆ **prof. Barbara Jędrzychowska** z Instytutu Pedagogiki
- ◆ **prof. Adam Sulikowski** z Katedry Teorii i Filozofii Prawa
- ◆ **prof. Zuzanna Drulis-Kawa** z Instytutu Genetyki i Mikrobiologii
- ◆ **prof. Josef Jodas** z Instytutu Filologii Słowiańskiej
- ◆ **prof. Siegfried Huigen** z Katedry Filologii Niderlandzkiej im. Erazma z Rotterdamu
- ◆ **prof. Tadeusz Kocowski** z Instytutu Nauk Administracyjnych
- ◆ **prof. Artur Kozłowski** z Katedry Prawa Międzynarodowego i Europejskiego

- ◆ **prof. Barbara Mielnik** z Katedry Prawa Międzynarodowego i Europejskiego
- ◆ **prof. Marcin Miemiec** z Instytutu Nauk Administracyjnych
- ◆ **prof. Joanna Subel** z Katedry Muzykologii
- ◆ **prof. Adam Nadachowski** z Katedry Biologii Ewolucyjnej i Ekologii

Rektor pogratulował nominowanym, życząc kolejnych sukcesów naukowych i pomyśl-

Profesorowie nadzwyczajni Uniwersytetu Wrocławskiego

ności w życiu osobistym.

Laureaci Nagród Prezesa Rady Ministrów z naszego uniwersytetu otrzymali listy gratulacyjne za tak prestiżowe wyróżnienia.

Prof. Janusz Degler, emerytowany profesor z Instytutu Filologii Polskiej, uhonorowany został za wybitny dorobek naukowy. Prof. Degler, historyk literatury, teatrolog, dokonał monumentalnej edycji wszystkich dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza (Witkacego). Edycji tej towarzyszy pierwsza źródłowo udokumentowana biografia Witkacego „Witkacego portret wielokrotny”. Prof. Janusz Degler jest nie tylko najwyżej cenionym znawcą twórczości tego wybitnego malarza, pisarza, dramaturga i filozofa, lecz także jednym z najwybitniejszych specjalistów w zakresie naukowego edytorstwa literaturoznawczego.

Prof. Degler podziękował w krótkim wystąpieniu swoim nauczycielom i wychowawcom. Podkreślił, że edytorstwo jest niedoceniane, ponieważ ogromna praca włożona w opracowanie listów Witkacego z lat 1923–1936 została oceniona na 6 pkt w ocenie pracy badawczej, a artykuły otrzymują 2 pkt. Przy okazji podziękował współpracownikom za pomoc w tym dużym przedsięwzięciu. – Nie zrobiłem tego dla siebie, lecz dla chwały Uniwersytetu Wrocławskiego – powiedział. I dodał, że nagrodę premiera rzadko uzyskują humaniści, tym bardziej jest cenna.

Prof. Lech Tadeusz Januszkiewicz z Instytutu Matematycznego wyróżniony został

za wybitny dorobek naukowy. Prace prof. Januszkiewicza, światowej sławy matematyka, stworzyły nowy obszar badań i pozwo-

Prof. Janusz Degler i dr hab. Artur Krężel nagrodzeni przez premiera

liły rozwiązać wiele otwartych problemów w geometrycznej teorii grup.

Dr hab. Artur Krężel z Wydziału Biotechnologii nagrodzony został za rozprawę habilitacyjną „Jony metali przejściowych w układach biologicznych: homeostaza oraz zastosowanie w biotechnologii”, w której opisał odkrycie nowych molekularnych mechanizmów homeostazy jonów cynku w komórkach eukariotycznych.

Wyróżniony tegoroczną Nagrodę Kulturalną Śląska Kraju Związkowego Dolnej

Dr Piotr Oszczanowski, laureat Nagrody Kulturalnej Śląska

Saksonii został dr Piotr Oszczanowski z Instytutu Historii Sztuki, który z niezwykłym zaangażowaniem zajmuje się popularyzowaniem skomplikowanej historii naszego regionu i pielęgnowaniem tożsamości lokalnej. Nagroda ta to jeden z symboli polsko-niemieckiego pojednania, a także dowód uznania dla polskich i niemieckich twórców zasłużonych dla rozwoju idei śląskości ponad granicami. Laureat odebrał z rąk rektora list gratulacyjny.

W konkursie: „Państwa i Prawa” na najlepsze prace habilitacyjne i doktorskie z dziedziny nauk prawnych dr hab. Jacek Mazurkiewicz z Instytutu Prawa Cywilne-

go został nagrodzony za rozprawę habilitacyjną „Non omnis moriar. Ochrona dóbr osobistych zmarłego w prawie polskim”. Konkurs jest organizowany przez redakcję Wydawnictwa Wolters Kluwer Polska, wydawcę czasopisma „Państwo i Prawo”. Przez rektora został uhonorowany listem gratulacyjnym.

Dr hab. Jacek Mazurkiewicz nagrodzony za habilitację

W kolejnej edycji konkursu Fundacji na rzecz Nauki Polskiej dla rodziców naukowców łączących karierę naukową z wycho-

Katarzyna Cieślak-Boczula zwyciężyła w konkursie FNP dla rodziców naukowców

wywaniem dziecka w gronie nagrodzonych znalazła się badaczka z Wydziału Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego **dr Katarzyna Cieślak-Boczula**, która otrzymała 175 tys. zł na przeprowadzenie w Zakładzie Chemii Teoretycznej projektu badawczego „Oddziaływanie analogów flufenazyny – modulatorów wielolekowej oporności ze strukturami błon lipidowych”. List gratulacyjny odebrała z rąk rektora.

Polskie Towarzystwo Matematyczne uhonorowało dr. Marcina Preisnera z Instytutu Matematycznego nagrodą dla młodych wybitnych matematyków w uznaniu osiągnięć w badaniach przestrzeni Hardy'ego związanych z półgrupami operatorów liniowych. Rektor uhonorował laureata, prowadzącego badania w Zakładzie Analizy Funkcjonalnej, listem gratulacyjnym.

Na międzynarodowym festiwalu w konkursie chóralnym w Lloret de Mar w Hiszpanii w grupie chórów wyróżnionych Srebrnymi Dyplomami w kategorii pieśni

religijnej oraz pieśni katalońskiej znalazł się **Chór Uniwersytetu Wrocławskiego „Gaudium”**. Rektor pogratulował sukcesu,

Prof. Alan Urbanek odbiera gratulacje za sukces Chóru Uniwersytetu Wrocławskiego „Gaudium” pod jego batutą

a list gratulacyjny wręczył prof. Alanowi Urbanowi, dyrygentowi chóru.

Stypendiami „Start” Fundacji na rzecz Nauki Polskiej zostały wyróżnione trzy osoby z Uniwersytetu Wrocławskiego:

- ◆ **dr Dominika Lewicka-Szczebak**, adiunkt w Zakładzie Geologii Stosowanej i Geochemii
- ◆ **dr Magdalena Rowińska-Żyrek**, adiunkt w Zakładzie Chemii Biologicznej
- ◆ **Agnieszka Sorokowska**, doktorantka w Instytucie Psychologii.

Laureatki otrzymały listy gratulacyjne.

W prestiżowym gronie wybitnych młodych uczonych nagrodzonych stypendiami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego znalazło się dwóch naukowców związanych z Uniwersytetem Wrocławskim:

- ◆ **prof. Marek Szydło** z Instytutu Nauk Administracyjnych
 - ◆ **dr Jarosław Byrka** z Instytutu Informatyki.
- Do wyróżnionych skierowane zostały listy gratulacyjne.

Tegoroczną laureatką konkursu stypendialnego Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta została Margaret Ohia, doktorantka z Instytutu Filologii Polskiej.

Rektor Marek Bojarski pogratulował laureatce oraz wszystkim nominowanym i wyróżnionym. Po oficjalnej uroczystości Jego Magnificencja zaprosił obecnych na tradycyjną lampkę wina.

(kad, mk)

■ Nowi profesorowie tytularni

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wręczył 9 października akty nominacyjne nauczycielom akademickim i pracownikom nauki i sztuki. Wśród nominowanych byli z naszej uczelni Irena Majerz, profesor nauk

chemicznych, i Robert Wysocki, profesor nauk biologicznych. 24 października akt nominacyjny na profesora tytularnego otrzymał Norbert Kapferer, profesor nauk humanistycznych.

Prof. dr hab. Robert Wysocki (ur. 1971 r.), profesor nauk biologicznych, specjalizuje się w genetyce i biologii molekularnej. Jest absolwentem biologii (1995) na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego. Pracę doktorską „Struktura i funkcja genów *ACR3* i *ACR2* warunkujących oporność komórek drożdży *Saccharomyces cerevisiae* na sole arsenu”, przygotowaną pod kierunkiem prof. Stanisława Ułaszewskiego, obronił na macierzystym wydziale naszej uczelni w 1999 roku. Tu też uzyskał w 2005 roku stopień doktora habilitowanego po obronie rozprawy „Mechanizmy oporności komórek drożdży na arsen i antymon”. Mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Uniwersytecie Wrocławskim w 2009 roku. Tytuł profesora przyznał mu Prezydent RP w lipcu 2012 roku.

Prof. Robert Wysocki

W latach 1999–2010 pracował w Zakładzie Genetyki w Instytucie Genetyki i Mikrobiologii na Wydziale Nauk Biologicznych UWr, od 2010 roku jest kierownikiem Zakładu Genetyki i Fiziologii Komórki w Instytucie Biologii Eksperymentalnej na Wydziale Nauk Biologicznych UWr. Stypendysta Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, odbył długoterminowe staże naukowe na Katolickim Uniwersytecie w Lovain-la-Neuve w Belgii oraz w Centrum Onkologii Molekularnej na prestiżowym University of Chicago w USA. Współautor 34 publikacji i rozdziałów w książkach. Specjalizuje się w genetyce i biologii molekularnej modelowego organizmu drożdży *Saccharomyces cerevisiae*, a w szczególności zajmuje się molekularnymi mechanizmami odpowiedzi komórkowej na stres arsenowy i genotoksyczny, w tym badaniami nad transportem toksycznych metaloidów arsenu i antymonu w komórkach, regulacją naprawy DNA w kontekście chromatyny oraz kontrolą przebiegu cyklu komórkowego. Wyniki badań publikował w renomowanych czasopiśmie zagranicznych, takich jak „Science”, „Nature Structural and Molecular Biology”, „PNAS”, „Journal of Cell Biology”, „Journal of Biological Chemistry”, „Nucleic Acids Research”, „Molecular and Cellular Biology”, „Molecular Biology of the

Cell", które były dotychczas cytowane ponad 2500 razy. Kierował pięcioma projektami badawczymi z funduszy MNiSW i NCN, Promotor dwóch zakończonych rozpraw doktorskich. W 2012 roku został dyrektora Instytutu Biologii Eksperymentalnej.

Prof. dr hab. Norbert Kapferer, profesor nauk humanistycznych, specjalizuje się w naukach politycznych. Na Wolnym Uniwersytecie Berlina

studiował nauki polityczne, filozofię, socjologię i psychologię. Dyplom ukończenia studiów otrzymał z nauk politycznych w 1977 roku. Na tej uczelni obronił także doktorat z filozofii i socjologii w 1982 roku

Prof. Norbert Kapferer

pt. „Denn eigentlich spricht die Sprache: die Fährte Heideggers im Post-Strukturalismus”, napisany pod kierunkiem prof. Dietmara Kampera i habilitował się z nauk politycznych „Venia Legendi” w 1992 roku, przedstawiając rozprawę „Das Feindbild der marxistisch-leninistischen Philosophie der DDR 1945–1988”. W 2004 roku obronił habilitację na Uniwersytecie Wrocławskim z nauk humanistycznych na podstawie rozprawy „Die Nazifizierung der Philosophie an der Universität Breslau 1933–1945”.

Profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Wrocławskiego od 1997 roku. Pracuje w Zakładzie Studiów nad Unią Europejską Instytutu Studiów Międzynarodowych.

Profesurę tytułową nadał mu Prezydent RP w 2012 roku na podstawie książki profesorskiej „Philosophie in Deutschland 1945–1995”. Specjalizuje się w teorii i filozofii polityki oraz stosunkach międzynarodowych, historii europejskiej integracji. Interesując go problemy

Turcji w kontekście integracji europejskiej, polityka islamu, ogólnie religioznawstwo, totalitaryzm i Gender Studies.

Autor kilkunastu książek w języku niemieckim, angielskim i polskim, redaktor i współredaktor kilku kolejnych. Opublikował kilkadziesiąt artykułów w języku niemieckim i polskim. Stypendysta i grantobiorca: Robert Bosch Stiftung (1997–1998), Deutscher Akademischer Austauschdienst/DAAD (1997–1998), Deutsch-Polnische Stiftung (1997–1999), Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa (1998–2003), Deutsches Literatur Archiv Marbach (2010).

Wypromował pięciu doktorów. Pracował w Radzie Redakcyjnej Dolnośląskiego Ośrodka Studiów Strategicznych i Wrocławskim Przeglądzie Międzynarodowym (od 2008 r.).

(kad)

Odwiedziny niemieckiego Noblisty

Profesor Harald zur Hausen, wybitny lekarz, wirusolog, laureat Nagrody Nobla z 2008 roku, przy okazji swojej obecności we Wrocławiu 11 października złożył kurtuazyjną wizytę na Uniwersytecie Wrocławskim.

Niemiecki naukowiec spotkał się z prof. Adamem Jezierskim, prorektorem ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą, zwiedził także Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego.

Wpisując się do Księgi Pamiątkowej w gabinecie Rektora, wybitny Noblista wyraził

uznanie dla dziejów Uniwersytetu Wrocławskiego, określając swoje odwiedziny jako wspaniałą wizytę na imponującym Uniwersytecie i niezwykle interesującą historyczną retrospekcję. „Serdecznie dziękuję za gościnność” – zakończył wpis do Księgi Pamiątkowej prof. zur Hausen.

Do Wrocławia niemiecki naukowiec przyjechał na III Kongres Onkologii Polskiej, podczas którego wygłosił wykład inauguracyjny.

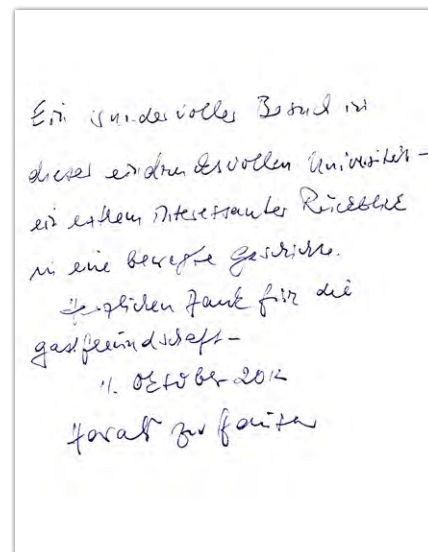
Profesor Harald zur Hausen (ur. w 1936 r.) w swojej pracy zajął się m.in. rolą wirusów w patogenezie nowotworów, w szczegól-

ności etiologią raka szyjki macicy. Profesor okrył, że kilku typów wirusa brodawczaka bierze udział w powstawaniu raka szyjki macicy, co z kolei umożliwiło opracowanie szczepionki, która obniża ryzyko zachorowania na ten jeden z najczęstszych nowotworów złośliwych u kobiet. Profesor zur Hausen jest laureatem Złotego Medalu Medicus Magnus Polskiej Akademii Medycyny, a od 1991 roku – zagranicznym członkiem Polskiej Akademii Nauk (Wydział V – Nauk Medycznych).

(BD)

Noblista prof. Harald zur Hausen z wizytą na Uniwersytecie Wrocławskim

Treść wpisu prof. Harald zur Hausena do Księgi Pamiątkowej UWr

Z naukową wizytą w Rosji

Od 29 października do 1 listopada, na zaproszenie Instytutu Prawa Bałtyckiego Uniwersytetu Federalnego im. I. Kanta, w Kaliningradzie przebywali pracownicy Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii naszej uczelni: dr Rafał Cieśla z Katedry Kryminalistyki oraz mgr Tadeusz Juchniewicz z Biblioteki Wydziałowej.

Celem wizyty było przeprowadzenie wykładów dla studentów trzeciego roku studiów prawa, a także przedstawienie działalności naukowo-dydaktycznej wydziału, połączonej z prezentacją Uniwersytetu Wrocławskiego.

Dr Rafał Cieśla wygłosił dwa wykłady dotyczące problematyki karnoprosesowej i kryminalistycznej związanej z ekspertyzą specjalistyczną, odnosząc się w szczególności do badań pisma i dokumentów. Poruszane przez niego tematy wystąpień dotyczyły

także kompetencji biegłych oraz uregulowań prawnych, jakie w tym zakresie obowiązują w naszym kraju.

Tadeusz Juchniewicz zapoznał studentów z informacjami dotyczącymi Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii oraz Uniwersytetu Wrocławskiego. W swoim wystąpieniu zaprezentował Bibliotekę Wydziałową oraz odniósł się do udziału rosyjskich studentów tego uniwersytetu we wrocławskich Juwenaliach w 2011 roku.

30 października po południu wrocławska delegacja spotkała się z pracownikami i doktorantami Katedry Postępowania Karnego, Kryminalistyki i Informatyki Prawniczej Bałtyckiego Uniwersytetu Federalnego. Dr Cieśla omówił działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, natomiast Tadeusz Juchniewicz scharakteryzował praw-

nicze bazy danych i współpracę biblioteki z katedrami i instytutami wrocławskiego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii. Nasi pracownicy spotkali się także z dyrektorem Instytutu Prawa doc. dr. Olegiem A. Zajączkowskim oraz prorektorem uczelni do spraw międzynarodowych prof. Igo-rem I. Żukowskim. Na ręce doc. dr. Olega Zajączkowskiego, w imieniu dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UWR prof. Włodzimierza Gromskiego, przekazano dokumenty dotyczące Letniej Szkoły Prawa Rosyjskiego na Uniwersytecie Wrocławskim. W spotkaniu tym uczestniczyła prof. Tatjana S. Wołczekajka, która z racji częstych wizyt we Wrocławiu jest bardzo zaangażowana we współpracę obu uczelni.

Rafał Cieśla
Tadeusz Juchniewicz

W gabinecie dyrektora Instytutu Prawa Bałtyckiego Uniwersytetu Federalnego

Przygotowania do wykładów

Kalejdoskop nauki

Nasz wybitny absolwent nagrodzony Fundacja na rzecz Nauki Polskiej po raz 20. wręczyła nagrody wybitnym polskim uczonym. Laureatami zostało czterech naukowców, wśród nich prof. Krzysztof Palczewski, który karierę naukową rozpoczął we Wrocławiu. Prof. Palczewski, obecnie z Case Western Reserve University w Cleveland (USA), otrzymał Nagrodę FNP w obszarze nauk o życiu i o Ziemi za ustalenie struktury krystalicznej białka rodopsyny i wyjaśnienie molekularnego mechanizmu

jego udziału w procesie widzenia. Uczony jest biochemikiem uznawanym za światowy autorytet w zakresie biochemii wzroku. Urodził się w Sycowie w woj. dolnośląskim. Studia chemiczne ukończył na Uniwersytecie Wrocławskim, a stopień doktora uzyskał na Politechnice Wrocławskiej. Jest autorem ponad 360 prac naukowych publikowanych w najbardziej renomowanych czasopiśmie. Ma na swoim koncie 9 patentów oraz wynalezienie dwóch leków, które są na etapie badań klinicznych. Od 1986 r. pracuje na zagranicznych uczelniach. Obecnie

jest dyrektorem wydziału farmakologii na Case Western Reserve University w Cleveland. Był już wielokrotnie nagradzany. Pozostała trójka nagrodzonych to prof. Mieczysław Mąkosza z Instytutu Chemii Organicznej PAN, prof. Maciej Wojtkowski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Torunku oraz prof. Ewa Wipszycka z Uniwersytetu Warszawskiego.

cd. na str. 29

To dziedzictwo całej Europy

Wywiad z prof. Henrykiem Ratajczakiem, przewodniczącym Społecznego Komitetu Budowy Nowej Biblioteki Uniwersyteckiej.

Lena Kaletowa: Po 30 latach Pańskie marzenie się spełniło: od dziesięciu miesięcy nowy budynek Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego jest gotowy na przyjęcie zbiorów i udostępnienie ich zainteresowanym pracownikom, badaczom i studentom. Jak Pan się teraz czuje?

Henryk Ratajczak: – Martwi mnie zaistniała sytuacja. Budynek nie został zagospodarowany. Stoi pusty. Brakuje pieniędzy na zakup wyposażenia w nowoczesny sprzęt. Ukazały się już w prasie lokalnej dwa artykuły na ten temat.

Słyszę, że interesują się tym też media centralne. Kto odpowiada za tę zwłokę?

– Proszę o następne pytanie. Być może znajdzie Pani odpowiedź w moich pamiętnikach.

Czy Społeczny Komitet Budowy Nowej Biblioteki Uniwersyteckiej może coś jeszcze zrobić, by przyspieszyć przeprowadzkę zbiorów?

– Komitet spełnił swoją rolę. Doprowadził do końca budowę gmachu dla biblioteki. Jednak nie ma on żadnych kompetencji ani środków na wyposażenie i pokrycie kosztów przeprowadzki. Jest to zadanie dla władz uczelni. O ile wiem, kierownictwo uczelni czyni wiele starań w celu otrzymania odpowiednich funduszy na wymienione cele. W obecnej sytuacji jest to zadanie bardzo trudne.

Dzięki działalności Komitetu poznałem lepiej i naszą społeczność, i zmiany zachodzące w całym społeczeństwie na przełomie epok. Coraz mniej interesują nas sprawy wspólne, biegamy bardziej koło swoich...

We wniosku skierowanym do Ministerstwa Edukacji Narodowej podpisanym przez Rektora Romana Dudę w sprawie wyrażenia zgody na budowę bibliote-

ki uczelnia zobowiązała się do udziału w kosztach jej budowy w wysokości ok. 25 proc. Czy uczelnia ma te pieniądze?

– Taki wówczas był warunek ministerstwa przy podejmowaniu decyzji w sprawie otwierania nowych inwestycji. Wówczas myśleliśmy, że otrzymamy te środki finansowe ze sprzedaży budynków uniwersyteckich przy ulicy Szajnochy (gdzie znajduje się obecnie biblioteka) i ewentualnie przy ulicy Pocztowej na Krzykach. Obecnie mamy kłopoty z ich sprzedażą.

A może dałoby się pozyskać fundusze europejskie? Zbiory biblioteki to przecież dziedzictwo całej Europy, szczególnie te unikatowe.

– Myślę, że warto będzie zebrać Społeczny Komitet, by zastanowić się, jak do tego podejść.

Rozmawiała Lena Kaletowa

Gmach nowej Biblioteki Uniwersyteckiej

Profesor tytułarna z UW

9 października 2012 roku tytuł profesora otrzymała prof. Irena Majerz z Zakładu Chemii Fizycznej, profesor nauk chemicznych, specjalistka fizykochemii organicznej.

Nowi członkowie Komisji Historycznej Śląska (Historische Kommission für Schlesien) z naszej uczelni

2 listopada 2012 roku odbyło się walne posiedzenie Komisji Historycznej Śląska (Historische Kommission für Schlesien). Wybrano na nim jednogłośnie nowych członków korespondentów. Zostali nimi historycy z UW dr hab. Małgorzata

Ruchniewicz i prof. Krzysztof Ruchniewicz. Powiększyli oni grono polskich członków tego gremium dotychczas złożone z prof. Marka Czaplińskiego, dr hab. Wojciecha Mrozowicza, dr hab. Stanisława Rosika (pracownicy Instytutu Historycznego) oraz prof. Jana Harasimowicza (Instytut Historii Sztuki). Komisję Historyczną Śląska, należącą do najbardziej renomowanych instytucji tego rodzaju w Niemczech, tworzą naukowcy z różnych krajów i dyscyplin. Została założona we Wrocławiu w 1921 roku.

Doceniony bibliotekarz

Dr Wiktor Czernianin, kierownik Biblioteki Instytutu Psychologii, starszy kustosz dy-

plomowany, został odznaczony w tym roku Nagrodą Prezydenta Wrocławia za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju wrocławskiego bibliotekarstwa oraz osobiste zaangażowanie w popularyzację czytelnictwa i propagowanie kultury bibliotecznej w naszym mieście.

Dr Czernianin zaangażowany jest na co dzień w tworzenie nowoczesnej biblioteki zakładowej o profilu psychologicznym na naszej uczelni, pomnażanie jej zasobów, a także znajduje czas na aktywność społeczną, naukową, dydaktyczną i popularyzatorską.

zebr. kad

Jubileusz 80-lecia urodzin Profesora Telesfora Poźniaka

Telesfor Poźniak, emerytowany profesor zwyczajny w Instytucie Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, obchodzi w listopadzie jubileusz 80-lecia.

Przyszedł na świat 28 listopada 1932 roku w Trepławowie na Wileńszczyźnie. Jest wybitnym, znanym i cenionym w światowym środowisku slawistą, historykiem i badaczem literatur wschodnio- i południowo-słowiańskich. Od początku kariery zawodowej, czyli od roku 1954 kontynuował wielki trud kształtowania oblicza wrocławskiej nauki, podążając torami wyznaczonymi wcześniej przez Mariana Jakóbca, nestora sławistyki na Uniwersytecie Wrocławskim, oraz Franciszka Sielickiego i Zbigniewa Barańskiego. W latach 1978–1981 piastował funkcję dyrektora Instytutu Filologii Słowiańskiej naszej uczelni. Tytuł doktora został mu nadany w roku 1962, natomiast habilitację otrzymał w 1969 roku. Profesorem nadzwyczajnym został w roku 1983, zwyczajnym – w 1991 roku. Jest członkiem Wydziału I Nauk Filologicznych Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego oraz International Dostoevsky Society. Największą pasją naukową Profesora stała się

twórczość Fiodora Dostojewskiego, której meandry ujawnił i zinterpretował w sposób odkrywczy w licznych artykułach oraz w dwóch monografiach poświęconych temu wielkiemu dziewiętnastowiecznemu twórcy prozy psychologicznej. W dorobku Jubilata ważne miejsce zajmują też prace traktujące o literaturze białoruskiej i bułgarskiej. Dorobek zarówno ilościowy, jak i jakościowy Profesora od dawna wzbudza w środowisku ogromny szacunek.

Jedne z ważniejszych prac prof. Poźniaka to: „Dostojewski w kręgu symbolistów rosyjskich” (1969), „Rola kultury polskiej w odrodzeniu literackim Białorusi na przełomie XIX i XX wieku” (1992), „Dostojewski i Wschód” (1992), „Antologia poezji białoruskiej XX wieku” (1997), „Bałkan niewzruszony. Obrazy przyrody u Iwana Wazowa” (2005). W obszarze szczególnego zainteresowania Profesora znajdują się takie dziedziny badań naukowych, jak: komparatystyka, dyskurs wewnątrzliteracki oraz aksjologia kultury.

„Nie bójcie się życia, jak dobrze jest żyć, robiąc coś słusznego i sprawiedliwego” – słowa owe wypowiedziane przez jednego z bohaterów prozy Fiodora Dostojewskiego wybornie przystają do osobowości Profesora Telesfora Poźniaka, który

Prof. Telesfor Poźniak

będąc znakomitym naukowcem, pełnym życzliwości Mistrzem dla wielu pokoleń humanistów i przyjacielem, był zawsze i jest bez względu na okoliczności dobrym człowiekiem. Wszystko to czyni Jubilata wyjątkowym.

Izabella Malej

Jubileusz 80-lecia urodzin mgr Janiny Sidorskiej

12 października 2012 roku z inicjatywy dyrektora Instytutu Filologii Słowiańskiej oraz pracowników Zakładu Dydaktyki odbyło się spotkanie z okazji osiemdziesiątej rocznicy urodzin mgr Janiny Sidorskiej, emerytowanej pracownicy tego instytutu, która pół wieku przepracowała na Uniwersytecie Wrocławskim jako zastępca asystenta, asystent, lektor, wykładowca, a następnie starszy wykładowca.

Była wieloletnim kierownikiem Zakładu Metodyki i Praktycznej Nauki Języka Rosyjskiego. Już na emeryturze pracowała w Radzie Zakładowej ZNP.

Mgr Janina Sidorska należy do grona najbardziej zasłużonych dla wrocławskiej rusycystyki dydaktyków i wychowawców,

jest przedstawicielką pokolenia, które budowało niemal od początku zręby rusycystyki na naszym Uniwersytecie, bo od lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku. Wielu z Jej gratulantów nie było wtedy jeszcze na świecie. Wspecjalizowała się w zagadnieniach związanych z teorią i praktyką nauczania języka rosyjskiego, szczególnie w zakresie fonetyki. Współorganizowała ogólnokrajowe, wakacyjne kursy języka rosyjskiego, popularyzowała język i wiedzę o ZSRR, organizowała olimpiady języka rosyjskiego, turnieje wiedzy o ZSRR. Napisała wiele artykułów i recenzji z zakresu metodyki nauczania języka rosyjskiego, opracowywała programy nauczania. W 1980 roku w trybie zaocznym podjęła studia doktoranckie w Moskwie, które zmuszona była przerwać z powo-

Mgr Janina Sidorska

Jubilatka z gośćmi

dów zdrowotnych. Za swoją działalność naukowo-dydaktyczną i organizacyjną otrzymała wiele Nagród Rektora UW, Zło-

ty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Nagrodę Ministra. Od kilku lat Janina Sidorska z wielkim zaangażowaniem

zowaniem zajmuje się archiwizacją i dbałością o miejsca pochówków nieżyjących pracowników naukowych, wiele godzin spędza w archiwum uniwersyteckim. Mając osiemdziesiąt lat, nadal bardzo czynnie uczestniczy w życiu Uniwersytetu i Instytutu Filologii Słowiańskiej.

W uroczystości wzięli udział zarówno pracownicy Instytutu Filologii Słowiańskiej, jak i Uniwersytetu – emeryci, czynni zawodowo pracownicy oraz najmłodszy stażem asystenci. W imieniu JM Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego list laudacyjny odczytała i uniwersytecki upominek wręczyła Jubilatce dyrektor Instytutu prof. Anna Paszkiewicz. Jubileuszowe spotkanie nie mogło się obyć bez życzeń, kwiatów, prezentów, wspomnień oraz melodyjnych piosenek śpiewanych przy akompaniamencie gitary. Oczywiście po rosyjsku.

(wz)

Sześćdziesiąte urodziny Profesora Michała Sarnowskiego

5 października 2012 roku w Instytucie Filologii Słowiańskiej z inicjatywy dyrektora Instytutu i pracowników Zakładu Języka Rosyjskiego odbyło się spotkanie z okazji sześćdziesiątych urodzin prof. Michała Sarnowskiego.

Jubilat był dziekanem Wydziału Filologicznego w minionych dwóch kadencjach, wcześniej prodziekanem ds. dydaktyki, wicedyrektorem Instytutu Filologii Słowiańskiej i kierownikiem Zakładu Języka Rosyjskiego.

W pierwszej, tzw. oficjalnej części spotkania jubileuszowego dr Włodzimierz Wysoczyński, przygotowujący je z ramienia organizatorów, przywitał Jubilata i wszystkich zebranych, po czym słowo okolicznościowe wygłosiła dyrektor Instytutu prof. Anna Paszkiewicz, a sylwetkę Jubilata przedstawił prof. Jan Sokołowski. Po tych przemowach Anna Paszkiewicz i Włodzimierz Wysoczyński w imieniu zebranych pracowników Instytutu złożyli Michałowi Sarnowskiemu życzenia jubileuszowe i wręczyli upominek. Nie zabrakło koniecznych elementów tej

uroczystości: wzniesienia toastu na cześć Jubilata i okolicznościowego tortu.

Głos zabrał Jubilat, dziękując wszystkim zebranym za uczczenie jubileuszowych urodzin, za złożone życzenia, a następnie podszedł do każdego ze zgromadzonych „z uściskiem dłoni”.

Następna część uroczystości, już mniej oficjalna, upłynęła w miłej atmosferze przepełnionej rozmowami spotkania w instytutowym kręgu koleżeńskim i gronie współpracowników.

(WZ)

Prof. Michał Sarnowski

Jubilat w gronie współpracowników

(Czy?) „Żyjemy dziś w paradygmacie piłki nożnej”

W pierwszą niedzielę listopada w Kawiarni Literatka (Rynek 56-57) Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Socjologicznego zainaugurował kolejny sezon spotkań „O socjologii z Literatką”.

Na listopadowym spotkaniu – inaugurującym cykl „Debat o mieście” – prelegentem był dr Mateusz Błaszczuk z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Tematem wystąpienia „Żyjemy dziś w paradygmacie piłki nożnej” były mechanizmy społeczno-ekonomiczne kształtujące współczesne politykę rozwoju miast. Analiza tych mechanizmów w kontekście współczesnych teorii rozwoju miast pozwala na rekonstrukcję logiki funkcjonowania tak zwanego reżimu miejskiego – wypadkowej sił skomplikowanego układu interesów budujących koalicje różnych podmiotów miejskiej sceny, które determinują realizowaną politykę rozwoju lokalnego. Dr Błaszczuk w swojej prezentacji na przykładzie wielkiej inicjatywy, jaką była budowa stadionu miejskiego, analizował politykę miejską. Spojrzenie socjologiczne zostało skonfrontowane z perspektywą władz miasta – gościem niedzielnego spotkania był Zbigniew Morawski, doradca Prezydenta Wrocławia.

Zdaniem dr. Mateusza Błaszczuka ewolucja miast modernistycznych w postmodernistyczne powoduje wzrost znaczenia konsumpcji, wyparcie przemysłu, a także powolny regres sfery usług. Istotne stało się „podążanie za mieszkańcem” nowego typu, który charakteryzuje się kreatywnością, pragnie różnego typu rozrywek i wysokiej jakości życia. W związku z tym nowoczesna metropolia, aby móc się prężnie rozwijać, musi skupić się właśnie na tych udogodnieniach przyciągających „nowych mieszczan”. Miasto staje się, jak

Prowadzący spotkanie dr Jacek Pluta

zauważył to w swoim wystąpieniu dr Mateusz Błaszczuk „maszyną rozrywki”. Inwestycja stadionowa i organizacja Euro 2012 są – wedle analiz prelegenta – przykładami polityki nawiązanej na realizację potrzeb wybranych kategorii społecznych (również turystów), a nie mieszkańców, o czym na przykład mogą świadczyć sumy wydatkowane z jednej strony na takie „wielkie idee”, jak stadion, z drugiej zaś „przziemne kwestie”, jak komunikacja miejska. Przedstawiciel władz miasta – Zbigniew Morawski, replikował, że inwestycje sportowe przyniosły także korzyści. Udogodnieniem stało się wprowadzenie przez MPK dwóch nowych linii tramwajowych w kierunku stadionu miejskiego. Ponadto organizacja Euro 2012 r. przyniosła miastu rozgłos, a także jedną z najlepszych możliwości autopromocji (analogiczne funkcje przypisano takim inicjatywom, jak Europejska Stolica Kultury 2016, ubieganie się o Expo, organizacja Olimpiady Sportów Nieolimpijskich). Zbigniew Morawski podkreślał również, że właśnie inwestycje w sferze kultury dają możliwość przeobra-

żenia monocentrycznego modelu miasta ze ścisłym centrum i są tym samym sposobem rozwoju innych stref miejskich.

Po wystąpieniu dr. Mateusza Błaszczuka oraz Zbigniewa Morawskiego została zainicjowana dyskusja wokół poruszonych wcześniej tematów. Uczestnicy spotkania zasypali prelegenta oraz Zbigniewa Morawskiego lawiną trudnych, ale istotnych z perspektywy mieszkańców pytań. Według niektórych uczestników spotkania priorytetem powinno być np. usprawnienie komunikacji miejskiej, inwestycje drogowe czy też skupienie się na inwestowaniu w kapitał ludzki. To, co stara się osiągnąć miasto za pomocą przekalkowania „barcelońskiego modelu rozwoju”, zdaniem niektórych, nie sprawdziło się we Wrocławiu. Na następne spotkanie z cyklu „O socjologii z Literatką” już teraz serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych. 25 listopada 2012 roku dr Wojciech Doliński w referacie pt „(Nie)codzienna Europa” mówić będzie o tożsamości europejskiej.

Patrycja Magiera

Od lewej: dyskutant Zbigniew Morawski, doradca Prezydenta Wrocławia, oraz prelegent dr Mateusz Błaszczuk

Z obrad Senatu UWr

24 października 2012 r.

Obradom przewodniczył JM Rektor prof. Marek Bojarski.

Senatorowie uczcili minutą ciszy pamięć zmarłego emerytowanego prof. Henryka Dziurli z Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych.

Prorektor Robert Olkiewicz poinformował, że po wielu przeszkodach systemy POL-on i nasz USOS stały się kompatybilne, choć może się zdarzyć, że niektóre informacje trzeba będzie wprowadzić ręcznie. Od liczby danych wprowadzonych do systemu POL-on (system informacji o szkolnictwie wyższym) zależy będzie wysokość dotacji dla Uniwersytetu Wrocławskiego.

Prorektor Karol Kiczka powiedział, że aktualnie obowiązuje z poprzedniego roku akademickiego uchwała w sprawie pensum i jego rozliczania. Z początkiem nowego roku kalendarzowego podjęte zostaną prace nad nową uchwałą w tej sprawie.

Senat

☐ pozytywnie zaopiniował wnioski o zatrudnienie na stanowisku profesora zwyczajnego na podstawie mianowania na czas nieokreślony

- prof. dr. hab. Bogusława Pawłowskiego w Katedrze Biologii Człowieka na Wydziale Nauk Biologicznych od 1 XI 2012 r.
- prof. dr. hab. Jerzego Piekalskiego w Instytucie Archeologii od 1 XI 2012 r.
- prof. dr. hab. Marcina Wodzińskiego w Instytucie Filologii Polskiej od 1 IV 2013 r.
- prof. dr. hab. Elżbiety Skibińskiej-Cieńskiej w Instytucie Filologii Romańskiej od 1 XI 2012 r.

Senat

☐ pozytywnie zaopiniował wnioski o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego na podstawie umowy o pracę

- dr. hab. Arkadiusza Berlickiego w Instytucie Astronomicznym na czas nieokreślony od 1 XI 2012 r.
- dr. hab. Leszka Markowskiego w Instytucie Fizyki Doświadczalnej na czas nieokreślony od 1 XI 2012 r.
- dr. hab. Elżbiety Biardzkiej w Instytucie Filologii Romańskiej na czas nieokreślony od 1 XI 2012 r.

- dr. hab. Anny Budziak w Instytucie Filologii Angielskiej na czas nieokreślony od 1 XI 2012 r.
- dr. hab. Marka Kuźniaka w Instytucie Filologii Angielskiej na czas nieokreślony od 1 XI 2012 r.
- dr. hab. Rafała Eysymontta w Instytucie Historii Sztuki na czas nieokreślony od 1 XI 2012 r.
- dr. hab. Petra Skalnika w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej na czas określony od 1 X 2012 r. do 30 IX 2014 r.
- dr. hab. Leszka Ziátkowskiego w Instytucie Historycznym na czas nieokreślony od 1 XI 2012 r.
- dr. hab. Leszka Kleszcza w Instytucie Filozofii na czas nieokreślony od 1 XI 2012 r.

Senat

☐ powołał komisje senackie na kadencję 2012–2016.

Komisja Finansów

☐ przedstawiciele Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego

- dr. hab. inż. Marcin Łukaszewicz, Wydział Biotechnologii
- prof. Leszek Ciunik, Wydział Chemii
- prof. Anna Trzeciak, Wydział Chemii
- prof. Iwona Bartoszewicz, Wydział Filologiczny
- dr. hab. Marcin Cieński, Wydział Filologiczny
- prof. Antoni Ciszewski, Wydział Fizyki i Astronomii
- prof. Robert Olkiewicz, Wydział Fizyki i Astronomii
- prof. Leszek Pacholski, Wydział Matematyki i Informatyki
- dr. hab. Marta Borowiec, Wydział Nauk Biologicznych
- dr. hab. Dariusz Skarżyński, Wydział Nauk Biologicznych
- dr. hab. Elżbieta Kościk, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr. hab. Zdzisław Jary, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr. hab. Henryk Marszałek, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr. Andrzej Ferens, Wydział Nauk Społecznych
- dr. hab. Jerzy Juchnowski, Wydział Nauk Społecznych
- dr. hab. Stanisław Kłopot, Wydział Nauk Społecznych

- dr. hab. Wiesława Miemiec, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- dr. Jacek Przygodzki, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- mgr Alicja Konik, Biblioteka Uniwersytecka

☐ przedstawiciele jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego

- prof. Stanisław Cebrat, Wydział Biotechnologii
- dr. hab. Michał Sarnowski, Wydział Filologiczny
- prof. Jan Kołaczek, Wydział Fizyki i Astronomii
- prof. Jacek Świątkowski, Wydział Matematyki i Informatyki
- prof. Robert Wysocki, Wydział Nauk Biologicznych
- prof. Jerzy Piekalski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr. hab. Robert Tarka, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr. hab. Anna Cwiakała-Małys, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- mgr inż. Grażyna Piotrowicz, Biblioteka Uniwersytecka
- mgr Iwona Drohomirecka-Kowalczyk, Zespół Radców Prawnych
- mgr Ryszard Żukowski, kanclerz
- mgr Jadwiga Gizowska, kustosz.

Komisja Inwestycji i Majątku

☐ przedstawiciele Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego

- prof. Arkadiusz Kozubek, Wydział Biotechnologii
- prof. Leszek Ciunik, Wydział Chemii
- dr. Agnieszka Łobocka, Wydział Filologiczny
- dr. hab. Marta Borowiec, Wydział Nauk Biologicznych
- dr. hab. Dariusz Skarżyński, Wydział Nauk Biologicznych
- dr. hab. Elżbieta Kościk, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr. Zbigniew Łoś, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr. Mieczysław Sobik, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- mgr Alicja Konik, Biblioteka Uniwersytecka
- ☐ przedstawiciele jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego
- prof. Mariusz Olczak, Wydział Biotechnologii
- dr. hab. Sławomir Szafert, Wydział Chemii
- prof. Leszek Berezowski, Wydział Filologiczny

- dr hab. Paweł Rudawy, Wydział Fizyki i Astronomii
- dr Maciej Paluszynski, Wydział Matematyki i Informatyki
- prof. Dariusz Tarnawski, Wydział Nauk Biologicznych
- dr hab. Alicja Szerląg, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- prof. Stanisław Staśko, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr hab. Wanda Patrzalek, Wydział Nauk Społecznych
- dr hab. Urszula Kalina-Prasznica, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- mgr inż. Grażyna Piotrowicz, Biblioteka Uniwersytecka
- mgr Emilia Wilanowska, Biuro Projektów Zagranicznych
- inż. Mirosława Moskaluk, Dział Nadzoru Technicznego
- mgr inż. Marcin Chociej, Dział Realizacji Inwestycji
- mgr Ryszard Żukowski, kanclerz
- mgr Barbara Starnawska, zastępca kanclerza ds. administracyjno-gospodarczych
- mgr inż. Tomasz Czaja, zastępca kanclerza ds. technicznych.

Komisja Nauczania

- przedstawiciele Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego
- dr Dorota Nowak, Wydział Biotechnologii
- dr Mariola Kuczer, Wydział Chemii
- dr hab. Marcin Cieński, Wydział Filologiczny
- dr hab. Teresa Szostek, Wydział Filologiczny
- prof. Ryszard Cach, Wydział Fizyki i Astronomii
- dr Tomasz Mrozek, Wydział Fizyki i Astronomii
- dr Anna Krystek, Wydział Matematyki i Informatyki
- dr Zbigniew Łoś, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr Mieczysław Sobik, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr Andrzej Ferens, Wydział Nauk Społecznych
- przedstawiciele jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego
- prof. Wiesław Wątopek, Wydział Biotechnologii
- dr hab. Robert Wieczorek, Wydział Chemii
- dr hab. Bogumiła Staniów, Wydział Filologiczny
- dr hab. Czesław Oleksy, Wydział Fizyki i Astronomii
- dr hab. Tomasz Jurdziński, Wydział Matematyki i Informatyki

- dr hab. Gabriela Bugla-Płoskońska, Wydział Nauk Biologicznych
- dr Alina Czapiga, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr hab. Dariusz Ilnicki, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr hab. Tadeusz Lebioda, Wydział Nauk Społecznych
- dr hab. Artur Kozłowski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- dr hab. Piotr Chruszczewski, Kolegium Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych
- dr Maciej Górka, Międzywydziałowe Studium Ochrony Środowiska
- mgr Elżbieta Zwolińska, Samorząd Doktorantów
- Piotr Koszarek, Samorząd Studentów
- mgr Anna Hołyk, Biblioteka Uniwersytecka
- dr Leszek Ryk, Centrum Edukacji Nauczycielskiej
- mgr Aleksandra Matkowska, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
- mgr Dominika Buczkowska, Biuro Karier – Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów
- mgr Małgorzata Gregier-Głowacka, Dział Nauczania.

Komisja Nauki i Współpracy z Zagranicą

- przedstawiciele Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego
- prof. Adam Jezierski, Wydział Chemii
- dr Mariola Kuczer, Wydział Chemii
- prof. Iwona Bartoszewicz, Wydział Filologiczny
- prof. Piotr Biler, Wydział Matematyki i Informatyki
- dr hab. Jan Burdukiewicz, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- prof. Maciej Gołąb, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr hab. Henryk Marszałek, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- mgr Bożena Tytoń, Dział Badań Naukowych
- przedstawiciele jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego
- prof. Ewa Marcinkowska, Wydział Biotechnologii
- prof. Grażyna Bator, Wydział Chemii
- dr hab. Jakub Pigoń, Wydział Filologiczny
- prof. Adam Kiejna, Wydział Fizyki i Astronomii
- prof. Grzegorz Karch, Wydział Matematyki i Informatyki
- dr hab. Małgorzata Daczewska, Wydział Nauk Biologicznych
- dr hab. Przemysław Wiszewski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych

- prof. Piotr Migoń, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr hab. Robert Wiszniowski, Wydział Nauk Społecznych
- prof. Piotr Machnikowski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- mgr inż. Grażyna Piotrowicz, Biblioteka Uniwersytecka
- mgr Emilia Wilanowska, Biuro Projektów Zagranicznych
- mgr Urszula Broda, Biuro Współpracy Międzynarodowej
- mgr Agnieszka Furgo-Chodorowska, Dział Nauczania.

Komisja Rozwoju

- przedstawiciele Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego
- prof. Adam Jezierski, Wydział Chemii
- prof. Anna Trzeciak, Wydział Chemii
- prof. Antoni Ciszewski, Wydział Fizyki i Astronomii
- prof. Robert Olkiewicz, Wydział Fizyki i Astronomii
- dr hab. Jan Burdukiewicz, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr hab. Elżbieta Kościak, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr hab. Zdzisław Jary, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr hab. Stanisław Kłopot, Wydział Nauk Społecznych
- dr hab. Włodzimierz Gromski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- Andrzej Jabłoński, Muzeum Przyrodnicze
- przedstawiciele jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego
- prof. Andrzej Szczepaniak, Wydział Biotechnologii
- prof. Stefan Kiedroń, Wydział Filologiczny
- dr hab. Marek Nowicki, Wydział Fizyki i Astronomii
- prof. Jerzy Marcinkowski, Wydział Matematyki i Informatyki
- prof. Bogusław Pawłowski, Wydział Nauk Biologicznych
- dr hab. Przemysław Wiszewski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr hab. Franciszek Czechowski, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr Małgorzata Michalewska-Pawlak, Wydział Nauk Społecznych
- prof. Piotr Machnikowski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- mgr inż. Grażyna Piotrowicz, Biblioteka Uniwersytecka
- dr Teresa Suleja, Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego
- dr Andrzej Ostrowski, Biuro Rektora
- mgr Urszula Broda, Biuro Współpracy Międzynarodowej
- mgr Elżbieta Solarewicz, Dział Kadr

- mgr Agnieszka Furgo-Chodorowska, Dział Nauczania
- mgr Ryszard Żukowski, kanclerz.

Komisja Statutowa

- ☐ przedstawiciele Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego
- dr Robert Maślak, Wydział Nauk Biologicznych
- dr hab. Włodzimierz Gromski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- Andrzej Jabłoński, Muzeum Przyrodnicze
- ☐ przedstawiciele jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego
- prof. Hanna Jańska, Wydział Biotechnologii
- prof. Grażyna Bator, Wydział Chemii
- dr hab. Paweł Kaczyński, Wydział Filologiczny
- prof. Ludwik Turko, Wydział Fizyki i Astronomii
- prof. Ludomir Newelski, Wydział Matematyki i Informatyki
- prof. Marek Wanat, Wydział Nauk Biologicznych
- dr hab. Anna Oleszkowicz, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- dr hab. Władysław Hasiński, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
- dr hab. Zdzisław Morawski, Wydział Nauk Społecznych

- dr hab. Lidia Klat-Wertelecka, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- mgr Anna Hołyk, Biblioteka Uniwersytecka
- mgr Elżbieta Solarewicz, Dział Kadr
- mgr Rafał Musiał, Dział Organizacyjny,
- mgr Ewa Majewska-Machaj, Zespół Radców Prawnych
- mgr Barbara Starnawska, zastępca kanclerza ds. administracyjno-gospodarczych.

Senat

- ☐ zatwierdził zmianę w składzie Uczelnianej Komisji Wyborczej; odwołał
- prof. Grażynę Bator z Wydziału Chemii i powołał nowego przedstawiciela Wydziału Chemii dr. hab. Lucjana Jerzykiewicza.

Senat

- ☐ wszczął postępowanie o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Jerzemu Strzelczykowi, pozytywnie opiniując wniosek Rady Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych.

Senat

- ☐ przyjął opinię o dorobku naukowym prof. Wiesława Juszcza, przygotowaną przez prof. Waldemara Okonia z UW, w związku

ze wszczęciem przez Uniwersytet Warszawski postępowania o odnowienie doktoratu.

Senat

- ☐ zmienił uchwałę w sprawie regulaminu studiów podyplomowych (p. BIP, uchwały Senatu).

Senat

- ☐ zatwierdził regulamin organizacyjny Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Uniwersytecie Wrocławskim (p. BIP, uchwały Senatu).

Senat

- ☐ wyraził zgodę na sprzedaż nieruchomości. Senat wyraził zgodę na sprzedaż działki nr 6/63, arkusz mapy nr 16, obręb Karłowice, jednostka ewidencyjna M. Wrocław, o powierzchni 0,1904 ha, zabudowanej budynkiem o powierzchni użytkowej 1082 m², będącej częścią nieruchomości położonej we Wrocławiu przy ul. Koszarowej 1,3, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr WR1K/00107528/7, z zachowaniem procedury wymaganej przepisami prawa.

(kad, ak)

fot. Jerzy Katarzyński

Pod przewodnictwem JM prof. Marka Bojarskiego w Senacie Uniwersytetu Wrocławskiego pracują: prorektorzy – prof. Adam Jezierski, prof. Robert Olkiewicz, prof. Karol Kiczka, prof. Grzegorz Hryciuk; dziekani – dr hab. Marcin Łukaszewicz, prof. Anna Trzeciak, prof. Marcin Cieński, prof. Antoni Ciszewski, prof. Piotr Biler, prof. Dariusz Skarżyński, prof. Elżbieta Kościak, prof. Zdzisław Jary, prof. Jerzy Juchnowski, prof. Włodzimierz Gromski; przedstawiciele nauczycieli akademickich – prof. Arkadiusz Kozubek, prof. Leszek Ciunik, prof. Iwona Bartoszewicz, prof. Teresa Szostek, prof. Ryszard Cach, prof. Leszek Pacholski, prof. Marta Borowiec, prof. Maciej Gołąb, prof. Jan Burdukiewicz, prof. Henryk Marszałek, prof. Stanisław Kłopot, prof. Wiesława Miemieć, dr Dorota Nowak, dr Mariola Kuczer, dr Agnieszka Łobocka, dr Tomasz Mrozek, dr Anna Krystek, dr Robert Maślak, dr Zbigniew Łoś, dr Mieczysław Sobik, dr Andrzej Ferens, dr Jacek Przygodzki; z jednostek pozawydziałowych – mgr Elżbieta Kopeć; z Samorządu Doktorantów – mgr Wojciech Tycholiz; z Samorządu Studentów z poprzedniej kadencji (trwają wybory do Samorządu Studentów na nową kadencję) – Alicja Ostrowska, Edyta Dyjak, Natalia Jama, Katarzyna Mickiewicz, Ewelina Stawiska, Michał Przywara, Damian Marciniak, Piotr Koszarek, Arkadiusz Pacha; przedstawiciele nienauczycieli – mgr Alicja Konik, mgr Bożena Tytoń, Andrzej Jabłoński; z głosem doradczym – kanclerz mgr Ryszard Żukowski, kwestor mgr Jadwiga Gizowska, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej mgr inż. Grażyna Piotrowicz, prezes RZ ZNP dr Leszek Ryk, przewodnicząca KZ NSZZ „Solidarność” dr Andrzej Dąbrowski, przewodnicząca ZZNA UW dr hab. Katarzyna Zamorska, przewodniczący Samorządu Doktorantów mgr Łukasz Andrzejewski, przewodniczący Samorządu Studentów Marek Czachara.

Odeszli na zawsze

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że odszedł na zawsze

prof. dr hab. Jerzy Przystawa
(29 IV 1939–3 XI 2012)

Znakomity nauczyciel akademicki, uczony, fizyk teoretyk, gorący patriota, odważnie broniący swych zasad i przekonañ, działacz

samorządowy i obywatelski, pisarz, tłumacz i publicysta, wielce zasłużony dla Uniwersytetu Wrocławskiego i miasta Wrocławia. Ceremonia pogrzebowa odbyła się 10 listopada na cmentarzu Świętej Rodziny przy ul. Smętnej (Wrocław Sępolno).

Rektor i Senat
Uniwersytetu Wrocławskiego
Dziekan i Rada Wydziału Fizyki i Astronomii
Dyrekcja i Rada Instytutu Fizyki Teoretycznej

Zmarła Teresa Swędrowska

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że na zawsze odeszła od nas koleżanka i trenerka Teresa Swędrowska. Przez wiele lat swoim zaangażowaniem i wolą walki zjednała sobie wiele pokoleń zawodniczek i zawodników Uniwersytetu Wrocławskiego. Pełniąc funkcję kierowniczkę ds. sportu w Uniwersyteckim Centrum Wychowania

Fizycznego i Sportu, była po prostu „Nasza” – zawsze uśmiechnięta i życzliwa. Dla wielu z nas jej kariera sportowa była niedoścignionym wzorem. Reprezentowała nasz kraj zarówno w Mistrzostwach Europy, jak i Mistrzostwach Świata. Ze Ślązka Wrocław zdobyła w 1987 roku tytuł Mistrza Polski w Koszykówce Kobiet.

Pozostały tylko wspomnienia i wieczne pytanie – dlaczego?

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 14 listopada 2012 r. na cmentarzu Grabiszyńskim.

Klub Uczelniany AZS
Uniwersytetu Wrocławskiego

Zmarł dr Tomasz Majewski

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 10 listopada 2012 roku zmarł Tomasz Majewski (ur. 20 listopada 1971 roku w Radomsku), doktor nauk humanistycznych, adiunkt w Zakładzie Kultury Krajów Niemieckojęzycznych i Śląska, kierownik studiów podyplomowych „Menedżer Kultury we Współpracy Regionów Unii Europejskiej” w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Tomasz Majewski doktoryzował się w grudniu 2000 roku na podstawie dysertacji „Teatry dramatyczne Wrocławia w okresie rządów narodowosocjalistycznych 1933–1944. Analiza polityki repertuarowej”, wydanej w 2003 roku nakładem wrocławskiej Oficyny Wydawniczej ATUT. Jako pracownik naukowy Uniwersytetu Zielonogórskiego, a od 2005 roku adiunkt w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, kontynuował w kolejnych latach badania śląskoznawcze, przedstawiając ich wyniki na wielu międzynarodowych konferencjach oraz w publikacjach naukowych. Swoje zainteresowania naukowe rozwijał również podczas pobytów stypendialnych w Niemczech, zwłaszcza w Berlinie, Marburgu i Lipsku. Przedwczesna śmierć dr. Tomasza Majewskiego nastąpiła po długiej i ciężkiej chorobie. Na zawsze została przerwana jego praca naukowa, m.in. nad projektem „Breslauer Verlage 1800–1945”, realizowanym we współpracy z Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa w Oldenburgu, oraz nad planowaną rozprawą habilitacyjną na temat śląskiego czasopisma kulturalnego „Schlesische Monatshefte”. W pracy dydaktycznej dr Tomasz Majewski koncentrował się na wielorakich aspektach kultury niemieckiej okresu Republiki Weimarskiej oraz po roku 1945, a także na szeroko pojętej problematyce tożsamości regionalnej, narodowej i europejskiej. Ponadto był opiekunem

naukowym wielu prac licencjackich oraz współorganizatorem konferencji studenckich. Miał liczne inne pasje, interesowała go zwłaszcza kultura czeska i bałkańska oraz architektura modernizmu. Wraz z odejściem dr. Tomasza Majewskiego tracimy znakomitego młodego naukowca, uznanego w kraju i za granicą badacza literatury i kultury niemieckiej XX wieku, śląskoznawcę, europeistę, a także bardzo lubianego przez studentów wykładowcę akademickiego, wspaniałego współpracownika i kolegę, wrażliwego człowieka. Tomasz osierocił ośmioletnią córkę. Uroczystość pogrzebowa odbyła się 16 listopada 2012 r. na cmentarzu komunalnym przy ul. Kiełczowskiej 90 we Wrocławiu.

Pogrążeni w ból dydakcja, pracownicy i studenci Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

Pożegnania

Mgr Teresa Kępka-Swędrowska
(3 IX 1959–9 XI 2012)

Pożegnaliśmy wybitną polską koszykarkę Teresę Kępkę-Swędrowską, nauczycielką i trenerką Uniwersyteckiego Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu. Zmarła 9 listopada 2012 r. w wieku 53 lat, po ciężkiej chorobie. Była nauczycielem akademickim i trenerem koszykówki, od 1996 roku pracownikiem Uniwersyteckiego Centrum Wychowania

Fizycznego i Sportu, zastępcą kierownika UCWFis ds. sportu oraz trenerem sekcji koszykówki kobiet i mężczyzn Uniwersytetu Wrocławskiego.

Jako zawodniczka rozegrała 120 meczów w koszykarskiej reprezentacji Polski, uczestniczyła w Mistrzostwach Świata w Brazylii (1983), gdzie Polska zajęła 7 miejsce. Mistrzyni Polski w 1987 roku z drużyną I KS „Ślęza” Wrocław, której była wychowanką, a reprezentując swój klub w polskiej ekstraklasie w 276 meczach zdobyła 5066 pkt.

Pogrzeb Teresy Kępki-Swędrowskiej odbył się 14 listopada 2012 roku na cmentarzu Grabiszyńskim we Wrocławiu. W ostatniej drodze na miejsce wiecznego spoczynku oprócz najbliższej rodziny towarzyszyły Jej rzesze ludzi polskiej i wrocławskiej koszykówki oraz akademickiego sportu.

Cześć Jej Pamięci

Waldemar Pasikowski

Oddaliśmy hołd Prezydentowi Ryszardowi Kaczorowskiemu

2 listopada w Oratorium Marianum wystawiona była trumna z ciałem Ryszarda Kaczorowskiego, ostatniego Prezydenta RP na uchodźstwie, doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego.

Rano w Dzień Zaduszny trumna Pana Prezydenta została wprowadzona w uroczystej asyście do Oratorium Marianum, na parterze gmachu głównego Uniwersytetu Wrocławskiego.

– Panie Prezydencie! Już 20 lat minęło, kiedy Senat Uniwersytetu Wrocławskiego podjął uchwałę o nadaniu Ci najwyższej godności akademickiej, tytułu doktora honoris causa – mówił JM Rektor prof. Marek Bojarski. – Niech mi będzie wolno przypomnieć słowa, które wypowiedziane zostały przez laudatora w tym procesie o nadaniu tego honorowego tytułu. Wtedy 21 lat temu powiedziano: „Ryszard Kaczorowski w swojej pracy kierował się przede wszystkim utrzymaniem legalności, suwerenności i ciągłości pracy naczelnych władz Rzeczypospolitej Polskiej w warunkach bytu na obczyźnie. Przejawiał różnorodną aktywność w zakresie oddziaływania na międzynarodową opinię polityczną w sprawach dotyczących niepodległości Polski. Zabiegał o przekonywanie mężów stanu dawnej koalicji antyhitlerowskiej o potrzebie zrewidowania postanowień teherańskich i jałtańskich dotyczących Polski. Troszczył się o gromadzenie środków przeznaczonych na pomoc dla kraju, wspieranie wszystkich organizacji i ugru-

powoń walczących o niepodległość, obecność władz na uchodźstwie w życiu Polaków w kraju. Starał się o stworzenie właściwych warunków, zachowania i rozwijania postaw niepodległościowych Polaków mieszkających we wszystkich skupiskach na świecie. Szczególną troską ogarniał wydobywanie losów Polaków mieszkających w Związku Radzieckim i przypomnienie ich całej martyrologii. Usiłował łączyć sprawy polskie z losami innych narodów zniewolonych przez Związek Radziecki".
 Panie Prezydencie! Jest Pan członkiem naszej społeczności akademickiej. Nigdy nie zapominamy naszych honorowych doktorów. Będziesz w naszej pamięci na zawsze. Żegnaj!

W czasie nabożeństwa Słowa Bożego JEm. kard. Henryk Gulbinowicz, który przewodniczył nabożeństwu, wspomniął Zmarłego: – Pan Prezydent Ryszard Kaczorowski był w we Wrocławiu wiele razy, 16 kwietnia 2010 roku Sejmik Województwa Dolnośląskiego nadał mu tytuł Obywatela Dolnego Śląska z racji wielu zasług, jakie dokonał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Dziś przy trumnie kryjącej jego doczesne szczątki wspominamy zasługi dla Polski i Polaków, których II wojna światowa rozrzucała po wszystkich kontynentach świata. Wdzięczni jesteśmy Bogu, Panie Prezydencie, że przyszedłeś na świat w rodzinie szlacheckiej, polskiej i katolickiej, na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Kresy północno-wschodnie są bogate tradycją I Rzeczypospolitej. W domu rodzinnym nauczono Ciebie, Panie Prezydencie, kochać Boga i Polskę, szanować każdego człowieka i być wiernym tradycji przodków. Nauczono Ciebie patrzeć na dzień powszedni jako na dar, który warto wykorzystać dla rozwoju fizycznego, w sposób szczególny zachowując prawo harcerskie i duchowe, dzięki rzymskokatolickiemu Kościołowi i polskiej szkole. Przodkowie Twoi herbu Jelita byli mieszkańcami Kresów, od pokoleń bronili Polski i Europy Zachodniej przed tyranami Wschodu. Byli solą ziemi, o której prymas Polski kard. August Hlond pisał w 1945 roku w liście pasterskim na Boże Narodzenie, po zakończeniu II wojny światowej: „Najdalej na północny wschód wysunięty węgiel kultury dzięki Polakom, dzięki tym rodom na Wschodzie”. Pisał prawdę. Ta piękna i trudna przeszłość wykształciła w Tobie, Prezydencie Rzeczypospolitej, ducha mocy i siłę przetrwania, że nawet wyrok śmierci, wydany w 1941 roku w Mińsku przez najeźdźców ze Wschodu i zamieniony na 10 lat łagrów na Kołymie, nie zgasił wiary i miłości do Polski i umęczonego narodu. Rok 1942 już widzi ciebie w szeregach Wojska Polskiego

u gen. Andersa. Przeszedłeś szlak bojowy II Korpusu, walcząc nie tylko pod Monte Cassino. Lata emigracji w Wielkiej Brytanii, lata budowy organizacji polskich i stanowisko Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

na uchodźstwie. Zawsze byłeś wierny Bogu i Polsce, tradycjom II Rzeczypospolitej i ślubom harcerskim. Zawsze z miłością i szacunkiem do drugiego człowieka, jak do brata, przyjaciela. Takim Ciebie pamiętamy i takim

fot. Jerzy Katarzyński

fot. Jerzy Katarzyński

fot. Jerzy Katarzyński

fot. Jerzy Katarzyński

fot. Jerzy Katarzyński

fot. Jerzy Katarzyński

chcemy, żebyś został w naszej pamięci i na kartach historii. Niech Twoje życie Polaka, katolika, męża stanu będzie nam wzorem i dla wszystkich Polaków w kraju i mieszkających poza jego granicami. Dziś prosimy, wstawiaj się przed tronem Boga za naród, ojczyznę, by następne tysiąclecie było pełne chwały, by ojczyzna była bogata ludźmi odważnymi, mądrymi i byśmy cieszyli się niekłamaną wolnością. Tyle ten stary znajomy, Panie Prezydencie, przy Twojej trumnie miał do powiedzenia – zakończył ks. kardynał.

Po zakończeniu nabożeństwa Słowa Bożego od godz.10 sala została otwarta dla wszystkich, którzy pragnęli złożyć hołd tragicznie zmarłemu Prezydentowi. Wielu wrocławian przybyło do Oratorium Marianum, by w atmosferze powagi uczcić pamięć Prezydenta Kaczorowskiego i oddać honory przy wystawionej trumnie.

O godz.16.30 trumnę przeniesiono do kościoła Uniwersyteckiego. Tam odprawiona została msza święta koncelebrowana za spójność duszy śp. Ryszarda Kaczorowskiego. Nabożeństwu przewodniczył Jego Ekscelencja Marian Gołębiewski, arcybiskup metropolita wrocławski.

Po mszy o godz. 18.30 trumna powróciła do Oratorium Marianum, gdzie była wystawiona do godz. 22.

Na uroczystość przybyli wdowa Karolina Kaczorowska z córkami Jagodą Kaczorowską i Alicją Jankowską oraz wnuczką, przedstawiciele władz rządowych, miejskich, wojewódzkich i samorządowych, Kościoła, uczelni wrocławskich oraz ze sztandarami reprezentanci różnych organizacji, szkół i naszej uczelni. Rodzinie towarzyszył współpracownik zmarłego prezydenta Gniewomir Rokosz Kuczyński.

(kad)

fot. Jerzy Katarzyński

Ryszard Kaczorowski

urodził się 26 listopada 1919 roku w Białymstoku. Jako harcerz organizował służby pomocnicze w czasie kampanii wrześniowej w 1939 roku, a następnie oddziały Szarych Szeregów. W 1940 roku został komendantem chorągwi. Aresztowany przez NKWD w lutym 1941 roku i zesła-

ny na Kołymę. W 1942 roku wstąpił do armii generała Andersa. Walczył pod Monte Cassino. Po zakończeniu wojny pozostał na emigracji. W 1949 roku ukończył Szkołę Handlu Zagranicznego w Londynie. Wiele lat pracował w przemyśle, działając jednocześnie w polskich organizacjach: w harcerstwie, stowarzyszeniu kombatanów, w Radzie Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata. W 1986 roku został powołany do Rządu RP na uchodźstwie, w którym sprawował funkcję ministra ds. krajowych.

Urząd Prezydenta RP na uchodźstwie objął 19 lipca 1989 roku, a 22 grudnia 1990 roku przekazał insygnia władzy prezydentowi Lechowi Wałęsie. W maju 1991 roku był uroczystie promowany na doktora honoris causa naszej uczelni. Zginął 10 kwietnia 2010 roku w katastrofie samolotu, którym polska delegacja leciała na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.

(por)

fol. Jerzy Katarzyński

Nowości Wydawnictwa UWr

Nowe książki oficyny wydawniczej Uniwersytetu Wrocławskiego.

♦ „Anglica Wratislaviensia” 50, Anna Michońska-Stadnik (red.), format B5, 2012, ss. 288, cena 29 zł

Jubileuszowy, pięćdziesiąty tom serii „Anglica Wratislaviensia”, która ukazuje się od 1972 roku, zawiera oryginalne artykuły naukowe oraz sprawozdania z badań o różnorodnej tematyce, tradycyjnie już związanej z anglojęzyczną literaturą i kulturą, językoznawstwem angielskim oraz stosowanym. Teksty te niewątpliwie okażą się przydatne dla studentów studiów magisterskich oraz dla osób specjalizujących się w wyżej wymienionych dziedzinach badań.

♦ „Kształcenie Językowe” 10 (20), Kordian Bała (red.), format B5, 2012, ss. 162, cena 27 zł
Najnowszy tom „Kształcenia Językowego” to zbiór dziewięciu artykułów, większość z nich dotyczy dydaktyki języka. Przedstawione w publikacji tematy to: świadomość

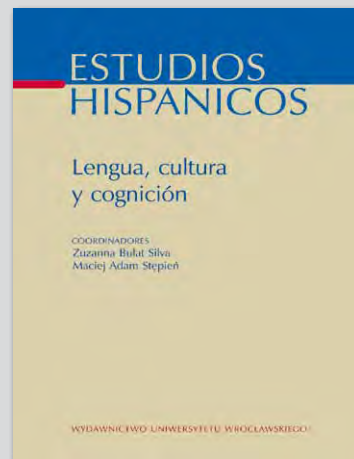
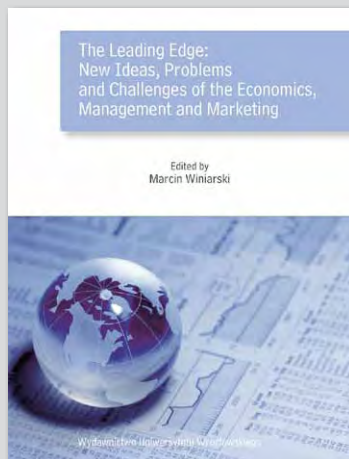
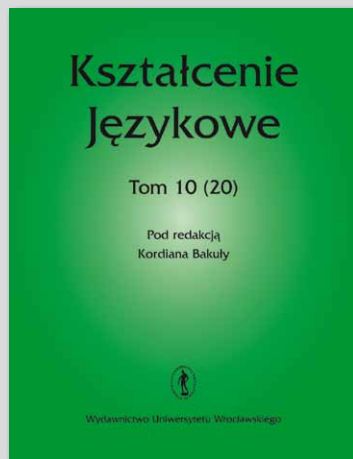
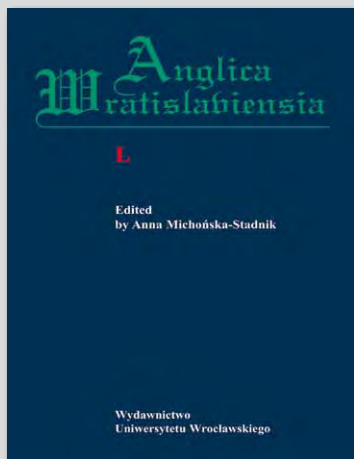
językowa i krytyczna świadomość językowa; kompetencja tekstotwórcza; historia szkolnictwa polskiego na Łotwie; zastosowanie archigrafemu w nauczaniu języka polskiego jako obcego; wpływ czytelności tekstów na efektywność procesu przyswajania wiedzy; język naturalny a język regularny; postać szaleńca w literaturze różnych epok; historia odczytania pisma linearnego B.

♦ „The Leading Edge: New Ideas, Problems and Challenges of the Economics, Management and Marketing”, Marcin Winiarski (red.), format A5, 2012, ss. 150, cena 35 zł
Opracowanie „The Leading Edge” jest zbiorem artykułów autorów pochodzących z Polski i zagranicy. Tematyka poruszana w tej pracy zbiorowej dotyczy zagadnień, wyzwań i nowych idei współczesnej ekonomii, zarządzania oraz marketingu. Znajdziemy tu artykuły m.in. o rynku funduszy emerytalnych w Polsce (S. Jakubowski), dotyczące teorii ekonomicznej efektywności (P. Dobrzański), koncepcji ekonomicznych

stref bezpieczeństwa (M. Vavrin, I. Mikhasuk) czy obecnych problemów związanych z kredytami dla przedsiębiorstw rolnych (N. Chopko). Ciekawym punktem pracy jest także artykuł przedstawiający zagadnienie polskiego rynku prasy codziennej w czasach nowych technologii (M. Burzyński). Na pewno dużą zaletą książki jest jej międzynarodowy charakter, który przynosi szersze spojrzenie na poruszane problemy.

♦ „Lengua, cultura y cognición”, Zuzanna Bułat Silva, Maciej Adam Stępień (red.), „Estudios Hispánicos” 19, format B5, 2011, ss. 202, cena 31 zł

Najnowszy, dziewiętnasty już tom „Estudios Hispánicos”, zatytułowany „Lengua, cultura y cognición” („Język, kultura i poznanie”), poświęcony jest zagadnieniom związku między językiem a kulturą z jednej strony oraz językiem a poznaniem z drugiej. Tom obejmuje trzynaście artykułów w języku hiszpańskim podzielonych na cztery grupy tematyczne. Część pierwsza, w której

omawiany jest językowy obraz uczuć, oraz część druga, poświęcona motywacji pozajęzykowej pewnych struktur gramatycznych i leksykalnych, są *stricte* językoznawcze, ich główną oś metodologiczną stanowi szeroko pojęte językoznawstwo kognitywne. W części trzeciej i czwartej nacisk położono na związek języka z kulturą i kontakt między różnymi systemami językowymi. Tom przyda się językoznawcom, szczególnie językoznawcom-hispanistom, oraz wszystkim zainteresowanym językiem hiszpańskim.

♦ „Niemcy we współczesnym świecie. Problemy społeczno-polityczne”, Katarzyna Gelles (red.), „Niemcoznawstwo” 20, format B5, 2012, ss. 240, cena 36 zł

W dwudziestym już tomie serii „Niemcoznawstwo”, ukazującej się od 1992 roku, swe artykuły zamieścili autorzy znani już z łamów pisma oraz początkujący naukowcy, którzy właśnie rozpoczęli studia doktoranckie. Ich teksty tworzą niezwykle różnorodne i interesujące tematycznie spektrum. Między innymi poruszone zostały zagadnienia związane z polityką wewnętrzną państwa niemieckiego wobec jednoczącej się Europy w wymiarze ustrojowym (Izabela Wróbel). Z innej, choć nie mniej interesującej perspektywy przedstawiono wydarzenia z początku lat 80. XX wieku, określane mianem „afery Barschela” (Mariusz Kozerski). Na wybranych przykładach omówiono również zakres i charakter działań zewnętrznych Niemiec zarówno w wymiarze europejskim, jak i globalnym (Artur Drzewicki, Aleksandra Kulpan). Przebieg debaty nad ryzykiem wykorzystywania energii atomowej oraz poszukiwaniem dla niej alternatyw, podawane argumenty oraz podejmowane decyzje opisała Helena Wyligała. Poglądy publicysty Juliusza Mieroszewskiego prezentowane na łamach paryskiej „Kultury” na temat procesów integra-

cyjnych w Europie po II wojnie światowej przybliżył Michał Wiącek. W tomie znalazły się też omówienia najnowszych wartych przeczytania książek polskich i zagranicznych poruszających tematykę niemcoznawczą oraz część sprawozdawcza poświęcona wydarzeniom z Niemiec, o Niemcach i Niemcach.

♦ „The Role of the Translator in the Translation of Magazines on the Example of Newsweek: Theory versus Practice”, Jolanta Osękowska-Sandecka, format B5, 2012, ss. 290, cena 55 zł

W książce omówiono rolę, jaką odgrywa tłumacz w przekładzie czasopism na gruncie polskim. Zagadnienie to zanalizowano na szeroko nakreślonym tle historycznym: od antyku do połowy dwudziestego wieku, oraz w bardziej współczesnych językoznawczych, literackich oraz (częściowo) kulturowych podejściach do tego zagadnienia. Wieloaspektowa analiza wybranych egzemplarzy tygodnika „Newsweek International” oraz jego polskiej edycji uwydatniła interesujące przykłady pokazujące praktykę i pracę tłumacza. Analiza ta pozwoliła na wyprowadzenie wniosku dotyczącego roli tłumacza czasopism na polskim rynku prasowym.

♦ „Wokół problemów socjologii edukacji i badań młodzieży”, Barbara Wiśniewska-Paź (red.), „Forum Socjologiczne” 2, format B5, 2011, ss. 355, cena 30 zł

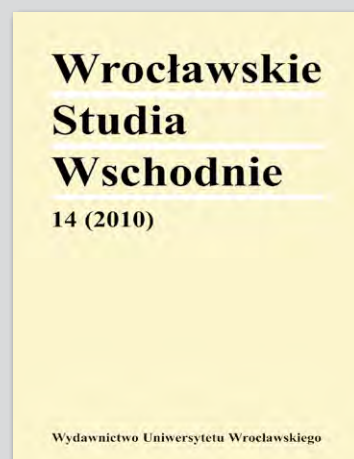
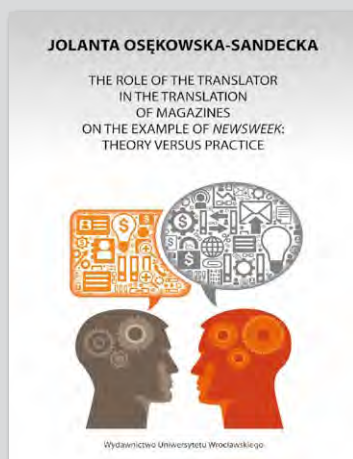
Drugi tom wrocławskiego „Forum Socjologicznego” poświęcony został problematyce socjologii edukacji oraz badań młodzieży. Autorzy artykułów koncentrują się na zagadnieniach związanych między innymi z wpływem władzy na edukację, programami edukacyjnymi, socjalizacją młodzieży czy występowaniem nierówności w tej grupie społecznej. Artykuły często zawierają przy tym także analizę wielu badań empirycznych doty-

czących młodzieży. Ostatnia część tomu to obszernie zestawienie sprawozdań z konferencji oraz przegląd recenzji wybranych, wydanych ostatnio socjologicznych publikacji. „Forum Socjologiczne” 2 to zestaw artykułów podejmujących ważne i aktualne tematy z zakresu socjologii edukacji i badań młodzieży, a poprzez swą różnorodność publikacja zainteresuje szerokie grono czytelników.

♦ „Wrocławskie Studia Wschodnie” 14, Antoni Kuczyński (red.), format B5, 2010, ss. 238, cena 35 zł
Numer 14 (2010) czasopisma „Wrocławskie Studia Wschodnie” zawiera ciekawe teksty poświęcone losom Polaków zesłanych na Syberię. W artykułach poruszane są zagadnienia dotyczące polskich rekrutów w armii carskiej pod koniec XIX i na początku XX wieku, a także polskich specprzesiedleńców w Kraju Altajskim w latach II wojny światowej. Tatiana Niedzieluk na podstawie nowo udostępnionych zbiorów archiwalnych przedstawiła codzienność polskich zesłańców na Syberii. Z pracy Wojciecha Marciniaka można się dowiedzieć, jak były zorganizowane transporty repatriacyjne z głębi Związku Radzieckiego do Polski w 1946 roku, jakie trudności musieli pokonać Polacy, by móc powrócić do kraju, oraz jaki był w tym udział Związku Patriotów Polskich. Publikacja zawiera też zebrane przez Małgorzatę Ruchniewicz wspomnienia sybiraków (cz. VII), a także dwa artykuły poświęcone Kościołowi i duchowieństwu katolickiemu oraz baptystom.

zebr. Marzena Golisz

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel.: (+71) 375 28 09
tel./faks: (+71) 375 27 35
biuro@uwur.com.pl
Dział Handlowy:
tel.: (+71) 375 28 85
tel./faks: (+71) 375 25 07
marketing@uwur.com.pl
www.uwur.com.pl

Nasze publikacje w innych wydawnictwach

Nowe książki autorstwa pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego wydane przez Oficynę Wydawniczą ATUT.

♦ Max Herrmann-Neiße „Die Zwischenzeit. 68 Gedichte und 2 Prosastücke Anlässlich des 70. Todestages / Czas pośredni. 68 wierszy i 2 fragmenty prozy w 70. rocznicę śmierci”, wybór, przekład, komentarz i wstęp Beata Giblak i Wojciech Kunicki, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław – Dresden 2012

Niniejsza antologia prezentuje polskiemu czytelnikowi część bogatego dorobku Maxa Herrmanna-Neiße. Autorzy wyboru starali się zaprezentować twórczość poety na każdym etapie jego pisarskiej działalności, a zatem przedstawić jego artystyczny rozwój – od twórczości czerpiącej swe inspiracje z wielkich europejskich wzorców, takich jak Charles Baudelaire czy Rainer Maria Rilke, po artystyczną emancypację, a także pokazać wielowymiarowość liryki Herrmanna.

♦ Tomasz Przerwa „Między łąkiem a zachwytem. Sporty zimowe w śląskich Sudetach i ich znaczenie dla regionu (do 1945 r.)”, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2012

Pomysł pracy nie zrodził się ze sportowych pasji autora czy też oczarowania znakomitymi skądinąd wynikami polskich narciarzy – Adama Małysza i Justyny Kowalczyk, ale z potrzeby wniesienia w skomplikowaną tkankę problemów górskich obszarów Śląska. Chodziło o wydobywanie z badawczego niebytu ważnego segmentu ich rozwoju, a jednocześnie o wykorzystanie nowego sposobu spojrzenia do poznania przynajmniej niektórych procesów zachodzących tam przy końcu XIX i w pierwszej połowie XX w. Ogólnie można więc powiedzieć, że to nie przestrzeń Śląska dobierano do badanego problemu, ale że problem był sposobem uchwycenia przemian zachodzących w regionie. Dzieje sportu i turystyki stanowią w sumie wygodną soczewkę, przez którą śledzimy zachodzące przemiany.

♦ Sebastian Płóciennik „Od reńskiego do łabskiego kapitalizmu. Systemowe skutki reform ubezpieczeń społecznych w RFN w latach 2000-2008”, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2012

Pytanie, które było zasadniczym motywem napisania tej książki, dotyczy źródeł niemieckiej prosperity. Jak wygląda model gospodarczy, dzięki któremu RFN stała się, jak pisał opiniotwórczy tygodnik „The Economist” – „siłownią” Europy? Dekadę temu gospodarka niemiecka była pogrążona w stagnacji, dziś jest jedną z niewielu w Europie, które zdołały się oprzeć kryzysowi. Stało się tak w dużej mierze dzięki zmianom instytucjonalnym, jakie RFN przeprowadziła w ostatnich latach. Ich ukoronowaniem były reformy słynnego „państwa socjalnego”, w szczególności ubezpieczenia od bezrobocia oraz ubezpieczenia emerytalnego. Choć niemiecka gospodarka wciąż opiera się na kooperacji partnerów społecznych, to jednocześnie wzrost znaczenia mechanizmów rynkowych jest niezaprzeczalny.

♦ Fabian Birkowski „Kazania o naukach tajemnych”, opracowanie Jerzy Krocak, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2012

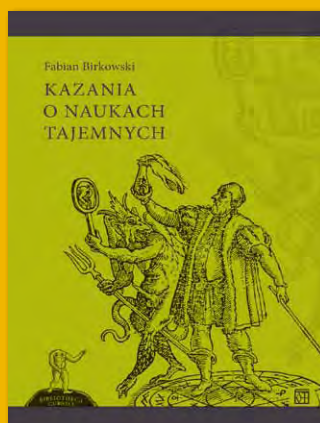
♦ „Tablica albo konterfety Cebesza tebańskiego filozofa, ucznia Sokratesa” pod redakcją Jacka Sokolskiego, przekład Maciej Wirzbięta, z dodaniem nowego przekładu greckiego oryginału w opracowaniu Artura Pacewicza, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2012

W serii Bibliotheca Curiosa – prezentującej teksty, o których istnieniu wiedzą dziś już zwykle tylko specjaliści, ponieważ czasy, gdy były one powszechnie znane, czytane i komentowane, dawno minęły – ukazały się dwie nowe pozycje. „Kazania o naukach tajemnych” dominikanina Fabiana Birkowskiego, drukowane w latach dwudziestych XVII wieku, traktują o czarnoksiężstwie, magii naturalnej i remediach na czary, astrologii, alchemii oraz teorii snów. Teksty te, wydobyte ze zbioru „Kazania na niedziele i święta do roczne” (Kraków 1623–1628), wydawca opatrzył wstępem i komentarzami, które przedstawiają ich możliwe źródła oraz erudycyjne zaplecze. Dotąd niedoceniane przez badaczy wiedzy tajemnej,

w niniejszym opracowaniu poszerzają zasób krytycznie wydanych pism ze staropolskiego kręgu nauk hermetycznych.

„Obraz Cebesza” to niezwykle popularny w epoce renesansu, ale również w siedemnastym i osiemnastym stuleciu, późnoantyczny dialog wykorzystywany powszechnie w szkołach jako tekst, który z jednej strony służył nauce greki, z drugiej zaś prezentował w przystępnej i łatwo zapadającej w pamięć formie główne zasady starożytnej filozofii moralnej. Znajdujemy w nim elementy nauk przedstawicieli różnych szkół filozoficznych (przede wszystkim jednak stoików). Oprócz wydań tekstu greckiego pojawiały się niezliczone edycje kilku wersji łacińskich oraz tłumaczenia na wiele języków europejskich, a wśród nich przedrukowana tutaj polska wierszowana parafraza krakowskiego typografa Macieja Wirzbięty.

♦ „Przestrzenie krajobrazu kulturowego wsi” pod redakcją Alicji Szerląg i Krystyny Dziubackiej, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2012

Wies to miejsce ze wszech miar znaczące, bo uobecniające się w codziennych praktykach jej mieszkańców. Stanowi tym samym intrygujący przedmiot poznania naukowego, uprawianego zwłaszcza na gruncie socjologii, etnopedagogiki oraz edukacji. Z prezentowanych w opracowaniu tekstów wyłania się bogaty, ale i zróżnicowany krajobraz kulturowy wsi. Zapewne odzwierciedla on wielość komponentów rozwojowych obszarów wiejskich, które są zazwyczaj kombinacją możliwości wynikających z posiadanych zasobów własnych: od naturalnych, ekonomicznych i kulturowych poczynając, a na wartościach uznawanych przez ich mieszkańców za godne pożądania kończąc.

zebr. Magdalena Garbacz

Oficyna Wydawnicza ATUT
ul. Kościuszki 51a, 50-011 Wrocław
tel. 71 342 20 56, faks 71 341 32 04
e-mail: oficyna@atut.ig.pl
www.atut.ig.pl

